

750 aniversari de la mort de Jaume I
Festa d'Interès Turístic
25 anys fent festa

FESTES DE MOROS I CRISTIANS

**DE LA VILA D'ALZIRA 2026
2 al 4 d'octubre**

MOROS I CRISTIANS

DE LA VILA D'ALZIRA 2026

Dues cultures.
Una ciutat.
Una història compartida.

El llibre ha participat en la convocatòria dels
premis de la Generalitat per a la promoció
de l'ús del valencià.

EL SECRETO ESTA EN ELEGIRNOS

Consulta nuestro stock

autodec.es

Una història que ens uneix.

UNA FESTA QUE CONTINUA.

Ajuntament d'Alzira

UNDEF
MOROS Y CRISTIANOS

CRÈDITS

Editora:

Sandra Felguera Fuster

Coordinació i gestió:

Juan Santacreu Silvestre i Toni Fresquet Gómez

Traducció i correcció de textos:

Pura Santacreu Berenguer

Gestió publicitària i de societat:

Ángela Valera Descalzo

Gestió digital i xarxes socials:

Betlem Santacreu Trinidad

Portada llibret:

Daniel García Gil

Títol llibre:

Llibret de Moros i Cristians d' Alzira 2026

Fotografies:

Filaes i comparses de Moros i Cristians d'Alzira

Disseny, maquetació i impressió:

Blauverd Impressors S.L.

Edició i tirada:

500 exemplars

Col·laboracions culturals:

Pura Santacreu, Toni Fresquet, Xavi Pérez, Vicent Ferrer, Carles Capellino, Mónica Ibáñez

Dipòsit legal:

V-4477-2026

SALUDA

ALCALDE D'ALZIRA

ALFONS DOMÍNGUEZ

Quan arriba el primer cap de setmana d'octubre, la festa de Moros i Cristians fa reviure la història pels carrers de la Vila d'Alzira. Els sons de la música i el color de les filaes convertixen la ciutat en un espai on passat i present es donen la mà. Una celebració plenament arrelada al nostre poble gràcies al treball constant, generós i compromés de la Federació de Moros i Cristians de la Vila d'Alzira.

Enguany, a més, la festa adquirix un significat especialment simbòlic, ja que commemorem l'Any Jaume I. La figura del monarca conqueridor ha estat sempre un referent indiscutible dels Moros i Cristians de la Vila d'Alzira, igual que la de Na Violant d'Hongria, vinculada també a la nostra memòria col·lectiva. Per això, vull saludar Ada Vela Martí, que torna a encarnar-la com a màxima representant de la festa, així com la Sultana de 2026, Nayara Giménez Nadón. Us desitge a les dos un any ple d'alegries, emocions i records inesborrables. En vosaltres no sols reconeixem l'eco de la història medieval de la nostra terra, sinó també la força, la dignitat i el paper fonamental de la dona al llarg del temps.

La Federació de Moros i Cristians de la Vila d'Alzira ha fet possible que esta celebració siga hui un dels grans referents festius i culturals de la nostra ciutat. Declarada Festa d'Interés Turístic Local, projecta el patrimoni històric i cultural d'Alzira més enllà de les nostres fronteres. La Federació, encapçalada actualment per Juan Santacreu Silvestre, ha sigut peça clau en el creixement de la festa, treballant amb

rigor, estima i visió de futur. I al seu costat hi ha també el llegat humà de tantes persones apassionades que, any rere any, han entregat temps, esforç i il·lusió per fer que cada edició siga encara millor que l'anterior. A totes i tots vosaltres, gràcies de tot cor.

Només em resta animar les alzirenques, els alzirenys i totes les persones que ens visiten a deixar-se portar per la màgia d'estos dies i fer un xicotet esforç d'imaginació per traslladar-nos, els dies 2, 3 i 4 d'octubre, a l'Aljazirat-Suqr del segle XIII. Que visquem intensament la festa, que omplim els carrers de convivència i germanor, i que gaudim, entre totes i tots, dels Moros i Cristians de la Vila d'Alzira.

Salutacions cordials,
ALFONS DOMÍNGUEZ

SALUDA

PRIMERA TINENT D'ALCALDE
I REGIDORA DE FESTES

GEMMA ALÓS

Les Festes de Moros i Cristians de la nostra estimada Vila d'Alzira tornen a omplir els nostres carrers d'història i emoció. Un any més, ens trobem davant d'una celebració que no deixa de créixer, tant en participació com en qualitat, consolidant-se com una de les expressions culturals i festives de la nostra ciutat.

Este creixement constant és, sense cap dubte, el reflex del treball incansable de totes les filaes de la Federació i de cada persona que, amb dedicació i il·lusió, fa possible que la festa avance any rere any. Des de la regidoria de Festes hem volgut estar al costat d'este impuls, reforçant el nostre compromís amb la tradició i amb el futur de les nostres festes. Per això, hem treballat de manera decidida per a dotar la Federació dels recursos necessaris i d'un espai digne i estable.

En este sentit, és per a nosaltres motiu d'especial satisfacció haver contribuït a fer realitat una reivindicació: que la Federació de Moros i Cristians d'Alzira dispose d'un local propi, i ha estat possible al carrer Hort dels Frares. Este nou espai no és sols una seu física, sinó un punt de trobada, de treball i de convivència que permetrà continuar enfortint la festa des de dins i projectar-la cap al futur amb més força.

Vull expressar el meu més sincer reconeixement i agraïment al president de la Federació, Juan Santacreu, així com a tota la seua junta directiva, per la seua dedicació exemplar, per la seua capacitat de treball i per l'estima que demostren dia a dia per les

nostres festes. La seua implicació és clau perquè esta celebració siga hui el que és: una festa viva, oberta i en constant evolució.

També vull tindre unes paraules molt especials per a les persones que enguany representen la festa amb un paper destacat. La meua més afectuosa enhorabona a la nova Sultana d'Alzira, Nayara Giménez Nadón, a qui desitge que visca intensament cada moment d'este any tan significatiu i que siga una magnífica ambaixadora de la nostra festa. Igualment, felicite Joan Carles Costa per la seua elecció com a pregoner, una responsabilitat que, de ben segur, assumirà amb emoció, orgull i estima per Alzira.

No vull oblidar tampoc a totes les filaes, als músics, als col·laboradors i a les famílies que fan possible cada acte, cada desfilada i cada instant d'estes festes. Sense tots vosaltres, res d'això tindria sentit.

Convidem tota la ciutadania d'Alzira, així com a totes les persones que ens visiten, a eixir al carrer, a participar, a compartir i a gaudir d'estes Festes de Moros i Cristians amb intensitat. Continuem fent gran la nostra festa, continuem sumant il·lusions i continuem treballant, junts, perquè els Moros i Cristians d'Alzira siguen, cada vegada més, un referent a la nostra ciutat i a tot el territori valencià.

Que comence la festa! Amb tot el meu afecte,
GEMMA ALÓS

MIC

25

25 anys de la Federació Alzirenya

SALUDA

TINENT D'ALCALDE, REGIDOR DE
CULTURA, HISENDA, PROMOCIÓ
DEL VALENCIÀ I DIVERSITAT

ISRAEL PÉREZ

Amb il·lusió i orgull donem inici a una nova edició d'una de les celebracions més representatives i estimades de la nostra ciutat, una festa que any rere any ompli els nostres carrers de música, color i emoció, i que representa l'essència mateixa del nostre poble.

Durant aquests dies, Alzira es transforma en un gran escenari de convivència i germanor, on la tradició i la cultura es donen la mà per recordar-nos qui som i d'on venim. Les festes de Moros i Cristians constitueixen molt més que una recreació històrica; són una expressió viva de la nostra identitat col·lectiva i un homenatge a totes les cultures que han deixat petjada en la nostra terra al llarg dels segles.

Enguany, a més, aquestes celebracions adquireixen un significat encara més especial amb la commemoració dels 750 anys de la mort del rei Jaume I a Alzira, una figura fonamental de la nostra història i profundament vinculada a la identitat del poble valencià. La implicació i la gran participació dels festers i festeres en la programació de les activitats dedicades a l'Any Jaume I demostren, una vegada més, el compromís del món fester amb la cultura, la història i la preservació de les nostres arrels. Gràcies al seu entusiasme i dedicació, aquesta efemèride es convertirà també en una oportunitat per acostar la nostra història a tota la ciutadania i reforçar el sentiment de pertinença al nostre poble.

Els nostres carrers i places acolliran centenars

de festers i festeres que, amb emoció i orgull, compartiran amb tota la ciutadania l'esperit d'una tradició que forma part del cor d'Alzira. Però el vertader valor d'aquestes festes es troba en les persones: en la implicació dels membres que formen part, en l'entusiasme de les comparses i en la participació de tot un poble que viu intensament cada instant.

Vull agrair sincerament el treball de totes les persones, entitats i col·lectius que fan possible aquesta celebració, així com convidar a tota la ciutadania a gaudir i participar activament d'aquests dies tan especials. Que aquestes festes siguin també una oportunitat per reforçar els llaços que ens uneixen i per continuar preservant les nostres tradicions, essència del valencianisme.

Que el so de la música i l'esperit fester omplin cada racó de la nostra ciutat i facen bategar amb força el cor d'Alzira!

ISRAEL PÉREZ

SALUDA
PRESIDENTA UNDEF

**PEPA
PRATS**

Estimats festers i festeres,

Torna a arribar un dels moments més esperats de l'any: les Festes de Moros i Cristians d'Alzira, en honor a Santa Catalina. Unes celebracions que obrin de bat a bat el nostre cor a l'alegria, l'emoció i la convivència. És impossible romandre indiferent davant d'una localitat que sap transformar els seus dies grans en una explosió de llum, música i germanor.

Els nervis previs a les desfilades, les comparses plenes de vida, el retrobament amb amics i familiars, el sabor dels plats tradicionals i l'emoció compartida en cada acte fester... Tot això és molt més que festa: és identitat, és patrimoni i és cultura viva. Alzira té una energia especial que sorprén pel seu caràcter únic, el seu entusiasme i la seua capacitat de fer que tots ens sentim part d'una gran família fester, demostrant cada any una alegria creixent i exemplar.

Com a Presidenta de la UNDEF, i en nom de tota la Junta, vull fer arribar la meua més sincera enhorabona a la Federació de Comparses i Filaes d'Alzira i a tota la seua directiva, per mantindre viva la flama d'esta tradició que ens unix i ens engrandix any rere any. Vos desitge unes festes plenes de passió, somriures i intensitat, com només vosaltres sabeu fer-les.

PEPA PRATS

MIC

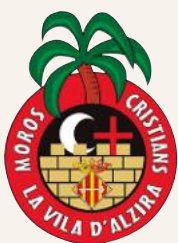
7

25 anys de la Federació Alzirenya

SALUDA
PRESIDENT
DE LA FEDERACIÓ

**JUAN
SANTACREU**

**MENUT
ANY PORTEM!**

- 20 anys de Bàndol Cristià.
- 25 anys fent Festa.
- 50 anys d'UNDEF.
- Commemoració dels 750 anys de la mort del Rei en Jaume.
- La primera vegada que tenim un pregoner fester.
- La nostra Na Violant repeteix un any més.
- La segona vegada que tenim una Sultana i ara en solitari.
- Estrenem la tan anhelada i desitjada seu social .
- El llibre de la festa puja de nivell cada vegada més.
- Participem en la Trobada de centres educatius en valencià.

Tant de treball, tanta novetat i tantes coses que agrair, però en aquest segon any com a president de la Federació de Moros i Cristians d'Alzira el que més vull agrair és la participació i el saber estar dels festers i festeres en tots i cadascun del actes que organitzem, estem i col·laborem, tant a Alzira com als pobles on portem la Festa.

No puc deixar d'aprofitar aquest espai per agrair a la Corporació Municipal i al poble d'Alzira el magnífic tracte que teniu amb nosaltres, els Moros i Cristians d'Alzira i com no als que feu possible la publicació d'aquest llibre, filae, festers, articulistes i patrocinadors. També he d'agrair de manera molt especial a les Festes i Associacions Culturals del poble pel tracte tant exquisit que teniu amb nosaltres.

I a tots i cadascun de vosaltres vull desitjar-vos que passeu unes molt bones Festes de Moros i Cristians.

*Moltes gràcies per tant i salut,
molta salut amics i amigues!*

JUAN SANTACREU

SALUDA
PREGONER

**JOAN CARLES
COSTA**

1.276 va ser un any important per a la ciutat d'Alzira, any de la mort del rei Jaume I, el gran sobirà de les terres del Regne de València. El rei que ens donà la identitat com a poble, el rei que aconseguí que Al-Yazirat-Suquar tornara a ser del bàndol de la Creu.

I en aquest any 2.026 celebrem els 25 anys de festa. Anys de treball, d'esforç i de creixement però, sobretot, anys de portar endavant un sentiment de fer memòria i donar a conèixer les nostres arrels com a poble.

Un poble conscienciat en reconèixer la seua identitat alzirenya, riberenca i valenciana.

Per això, és un plaer que enguany la Junta Directiva de la Federació de Moros i Cristians d'Alzira pensara en la meua persona per ser el Pregoner de les Festes.

Moltes gràcies.
JOAN CARLES COSTA

MIC

9

25 anys de la Federació Alzirenya

NA VIOLANT D'HONGRIA

ADA
VELA

Fa dos anys em presentava al càrrec amb una gran il·lusió, amb un remolí de sentiments al cor i amb la incertesa de si estaria a l'altura de poder representar als Moros i Cristians d'Alzira com a Na Violant d'Hongria.

Durant aquest temps he tingut el privilegi de viure moments que mai no hauria imaginat. La veritat que vaig començar, un poc espantada, esta experiència perquè no sabia molt bé el que era. Poc a poc m'ho han anat fent molt fàcil i divertit. He viscut molts actes: misses, processons, fires, desfilades... He compartit rialles, emocions, abraçades, nervis i llàgrimes. He conegut persones extraordinàries i he sentit, més que mai, que aquesta festa és molt més que música. És família, és amistat, és tradició i és el sentiment de pertànyer a una gran casa que sempre t'acull amb els braços oberts.

Diuen que totes les etapes tenen un final, però hi ha finals que no fan mal perquè donen pas a records que ens acompanyaran tota la vida. Hui tanque una etapa meravellosa, però sé que Na Violant d'Hongria formarà part de mi per a sempre. Ningú no em podrà llevar tot el que he sentit, tot el que he après i tot el que he viscut. Per això, me'n vaig amb el cor ple i amb la certesa que, cada vegada que torne a escoltar una

marxa mora, cada vegada que veja desfilar la nostra festa o cada vegada que el nom de Na Violant torne a ressonar, una part de mi sempre tornarà a aquests anys.

A les meues companyes, les Corsàries, gràcies per compartir aquesta aventura amb mi. Ha sigut un orgull navegar al vostre costat i viure moments únics. Gràcies per continuar sent la meua família festera, per fer-me sentir sempre a casa, per cuidar-me i per demostrar-me, una vegada més, que la nostra comparsa és molt més que un nom. Espere que el temps passe, però que mai s'esborre tot allò que hem compartit.

No podia acabar aquest camí sense tornar-li a donar les mil gràcies a la meua persona favorita, el meu tio Bernat, perquè si no haguera sigut per ell, no haguera tingut la sort de poder viure aquesta experiència. Gràcies per continuar caminant al meu costat. Per no faltar mai. Per celebrar amb mi cada moment i per recordar-me sempre sempre d'on vinc.

*Què visquen les festes de
moros i cristians d'Alzira!*
ADA VELA

CARTA A NA VIOLANT

REGINA DE LES NOSTRES FESTES

Hi ha moments que costa posar-los punt final, perquè hi ha històries que, encara que tanquen un capítol, continuen escrivint-se dins del cor.

Hui s'acaba el teu càrrec com a Na Violant d'Hongria, Regina de les Festes de Moros i Cristians d'Alzira. Uns anys intensos, plens d'emocions, de responsabilitat, de somriures, de nervis i, sobretot, d'un amor immens per unes festes que portes dins des de ben menuda. Sí, des de que ton tio fou Capità cristià dels Conqueridors allà pel 2011 i tu anaves de favorita a la carrossa al seu costat junt a Aitana Carrión.

Per a tots els festers i festeres eres i sempre seràs Ada Vela i Martí, Na Violant d'Hongria. Així és com t'ha conegut el poble, amb la majestuositat, l'elegància i la passió amb què has representat la festa amb més contingut històric d'Alzira.

Però per a mi... per a mi eres simplement la meua filla. Jo no he vist només la Regina. He vist la xiqueta que va créixer estimant la música de les marxes, els colors de les comparses, l'emoció de les desfilades i el sentiment fester que corre per les venes de la nostra família. He vist una jove compromesa, humil i valenta, que ha sabut portar aquest càrrec amb una dignitat que ens ha emocionat cada dia. El càrrec de Na Violant d'Hongria té principi i final. El de ser la teua mare no té data de caducitat.

I és des d'eixe lloc privilegiat des d'on puc dir que no hi ha orgull més gran que haver-te vist representar les Festes de Moros i Cristians d'Alzira. Tota la teua família compartix aquest sentiment. Ens has regalat uns anys inoblidables.

Vore't en cada acte, en cada desfilada, en cada somriure, en cada salutació, en cada pas que feies amb la serenitat de qui sap que està representant molt més que un càrrec, ha sigut un autèntic plaer per als sentits. Has omplert de llum cada instant i has dignificat, encara més, el nom de Na Violant d'Hongria.

Gràcies per haver fet que cada emoció arribara també a nosaltres. Gràcies per la il·lusió que has despertat en tants festers i festeres. Gràcies per demostrar que la grandesa no està només en la corona, sinó en la manera de portar-la.

Hui deixes el vestit, la corona i el protocol, però mai deixaràs de ser part de la història d'estes festes. Perquè els càrrecs passen, però els records que deixen les persones que els viuen de veritat romanen per sempre. S'acaba el càrrec... però no la festa. Continuaran sonant les marxes, continuaran eixint les comparses i les filaes, continuarem emocionant-nos cada octubre i tu seguiràs vivint-ho amb la mateixa passió amb què ho has fet sempre, ara des d'un altre lloc, però amb el mateix cor fester. I jo continuaré mirant-te amb els mateixos ulls: els d'una mare immensament orgullosa de la seua filla.

**QUÈ VISCA NA VIOLANT D'HONGRIA!
QUÈ VISQUEN TOTS ELS FESTERS I FESTERES!**

CAPITANIA 2025

M^a LUZ TRINIDAD I BETLEM SANTACREU

Estimats festers i festeres, amics!!

Com se sol dir, tot el que comença ha d'acabar i este és el meu moment.

Què ràpid passen els mesos! Allò que fa quatre dies pareixia que no anava a arribar està a punt de tindre el final. Vull donar les gràcies als meus amoretts, les meues Corsàries, que m'han donat suport i han estat desvivint-se per a què tot poguera eixir bé des del minut un. Una Capitania no és fàcil de portar però amb molt de treball, empeny i moltes hores acaba eixint tot bé i jo he comptat amb la millor companyia del món.

Agrair a Juan, a Betlem i a Àngela la seua companyia, sense ells no haguera pogut tindre l'oportunitat de viure la il·lusió de la meua vida, perquè la sang festera sempre ha corregut per les meues venes: vinc d'una família de Banyeres de Mariola, família de capitans i abanderada, i la Festa em recorda quan era menuda i apretava les mans de ma mare molt fort quan veia passar les desfilades dels festers i capitans amb els seus boatos, carrosses i marxés.

Els meus ulls i el meu cabet només desitjaven ser jo qui estiguera allí dalt amb aquells meravellosos trages, escoltant la música i saludant.

Tant de bo que els meus pares m'hagueren vist en l'Entra d'enguany, dalt de la carrossa i acompanyada per Betlem, escoltant Llum de Corsàries i veient desfilar al meu costat la meua filà corsària i la meua família. Allò que pareixia el somni molt llunyà d'una xiqueta es feu realitat.

Però bé, han sigut mesos de molts actes i de conèixer gent meravellosa però sobretot de tindre-vos a tots vosaltres al meu costat i de rebre mostres d'afecte i estima. I això és el que em guarde, agraïda de tot cor. Espere haver sigut una Capitana a l'altura d'unes festes com les nostres. Així que, amics i amigues, gaudiu i sigueu feliços i sobre tot Bon profit!!

QUE VISQUEN LES FESTES DE
MOROS I CRISTIANS D'ALZIRA.

SULTANIA 2026

MOROS I CRISTIANS
DE LA VILA D'ALZIRA

Un any per a deixar empremta.

La Sultania representa l'orgull, el compromís i la passió d'una festa que creix amb cada comparsa i es viu, intensament, als carrers d'Alzira.

SULTANA 2026

NAYARA GIMÉNEZ

Estimats festers i festeres, autoritats, familiars, amics, amigues i veïns!

És per a mi un autèntic privilegi dirigir-vos aquestes paraules en un any que quedarà per sempre gravat en la meua memòria. Ostentar el càrrec de **Sultana** és un somni que porte dins del cor des de fa molts anys i que hui, per fi, s'ha fet realitat. L'assumisc amb una immensa il·lusió i el desig de representar la nostra comparsa de la millor manera possible.

Els Moros i Cristians formen part de la meua vida des que tinc ús de raó. He crescut entre música, pólvora, desfilades, rialles i moments compartits amb persones que han convertit la comparsa en una vertadera família. Aquesta festa és molt més que uns dies al calendari: **són les nostres arrels, la nostra història i els valors que ens uneixen.**

Entre tots els records, **2019 ocupa un lloc molt especial en el meu cor.** Aquell any vaig viure de prop la Sultanía del meu tio, l'última de la nostra comparsa fins ara. Veure la seua dedicació i passió va despertar en mi un somni que no ha deixat de créixer: arribar algun dia a ser Sultana.

Hui aquell somni és una realitat que afronte amb emoció, orgull, responsabilitat i, sobretot, amb una il·lusió enorme per tot el que està per arribar.

Vull donar les gràcies de tot cor **a la meua família,** per haver-me ensenyat a estimar aquesta festa i per

acompanyar-me sempre. I molt especialment **al meu tio.** Encara que ja no estiga amb nosaltres, una part d'aquest somni va començar amb ell. Ser testimoni de la seua Sultanía en 2019 és un dels records més bonics que conserve i espere viure aquesta experiència amb la mateixa passió i estima amb què ell la va viure.

Gràcies també a tots els membres de la nostra comparsa per cada vivència i cada moment compartit, i per demostrar que una comparsa és molt més que un grup de festers: **és una família unida per una mateixa passió.**

Ara només desitge gaudir intensament de cada desfilada, cada acte, cada acord de música festera, cada mirada i cada somriure, amb la mateixa emoció d'aquella xiqueta que un dia somiava convertir-se en Sultana.

Vos convida a compartir aquestes festes amb nosaltres. **Que la música ens emocione, que la festa ens unisca i que continuem mantenint viva aquesta tradició que forma part de la nostra identitat.**

Amb el cor ple d'il·lusió i orgull, gràcies per formar part d'aquest camí i vos desitge unes magnífiques festes.

Visquen els Moros i Cristians d'Alzira!
NAYARA GIMÉNEZ

A LA NOSTRA SULTANA

TONI LLUÍS

La perla d'Al-Jazirat,
de tendresa dolça i bruna,
Sultana de la ciutat,
or de sol i argent de lluna.

Dus la mel en ta mirada,
als llavis, vermell de rosa,
fragant entre la rosada,
eres bonica i airosa.

Aquell vint-i-set d'octubre,
Inma i Tomás, els teus pares,
al moment que tu vas nèixer,
et miraren i exclamaren
amb el goig a caramull:
La princesa que esperàvem
ja està ací. I mireu quins ulls!

Són dos vius sols on s'admira
cada raig de llum de l'alba.
Hui NAYARA eres Sultana,
la Reina Mora d'Alzira.
I sempre et durem al cor:
NAYARA GIMÉNEZ NADÓN,
Sultana alzirenya guapa.

AIXÍ VIVIM LA FESTA

Cada acte, cada encontre, cada emoció.

La festa es construeix amb milers d'instants: la música que ens acompanya, els carrers que compartim, els actes que ens reuneixen i les emocions que queden en la memòria. Aquestes imatges són el reflex d'un any viscut intensament.

Comparsa Alborxins en l'entrà falsa de MiC 2025.

Comparsa Els de la Vila en l'entrà de MiC 2025.

Comparsa Tuaregs en el II Concurs de caps i esquadres d'Alzira 2026.

Filà Conqueridors en l'entrà d'Alzira.

Filà Contrabandistes-Bandoleres al seu acte de presentació d'abanderada 2026.

Filà Creuats Riberencs entrà de MIC Carcaixent 2025.

Tambors de Batalla en l'acte de Nadal 2025.

Filà Mercaders agermanats amb les filaes de Mercaders de la Vila Joiosa i Albatera.

Filà Corsàries de la Ribera en el II Concurs de caps i esquadra d'Alzira 2026.

Comparsa Alboxins en el dinar de germanor de les festes de MiC 2025.

Comparsa Els de la Vila en la presentació de càrrecs de 2025.

Comparsa Tuaregs en el Concurs d'Espardenya 2026.

Filà Contrabandistes-Bandoleres en el Concert de música festera del mig any 2026.

Filà Corsàries de la Ribera en l'acte de traspàs d'espasa 2026.

Filà Creuats Riberencs en el dinar de festes de MiC 2025.

Filà Les Alfaiates (Mercaders), 1r premi al concurs de caps i esquadres 2026.

Tambors de Batalla en la Presentació de càrrecs 2025.

PROGRAMA DE FESTES 2026

Els actes de la festa de Moros i
Cristians d'Alzira d'enguany estan
previstos que se celebren
DEL 2 AL 4 D'OCTUBRE DE 2026.

DIJOUS, 10 de SETEMBRE

20:00 h

Inauguració a la Casa de la Cultura de l'Exposició JAUME I: ELS HEREUS I EL LLEGAT DEL REI, i també de l'Exposició de CARTELLS I DIORAMA DE LA PRESA D'ALZIRA juntament amb presentació del curtmetratge LLEGENDA DEL RAT PENAT

DISSABTE, 19 de SETEMBRE

17:30 h

Recollida de la Sultana i Na Violant als seus respectius domicilis.

19:00 h

PRESENTACIÓ DE CÀRRECS i PREGÓ al Gran Teatre.

21:00 h

Vi d'honor a la seu festera del carrer Hort dels Frares.

DIJOUS, 1 d'OCTUBRE

18:00 h

Preparació del campament fester.

20:30 h

INAUGURACIÓ DELS MURALS DEL REI

DIVENDRES, 2 d'OCTUBRE

7:00 h

Muntatge del campament fester.

19:00 h

Inauguració del MERCAT MEDIEVAL i de la il·luminació festera.

20:00 h

ENTRÀ FALSA des de la plaça Generalitat fins la plaça del Regne, per l'avinguda dels Sants Patrons.

21:00 h

REPRESENTACIÓ DE L'AMBAIXADA a les

Muralles de la plaça del Mercat i després CASTELL DE FOCs ARTIFICIALS.

22:00 h

Sopar de germanor al campament fester.

23:30 h

Actuació musical fins les 2:30

DISSABTE, 3 d'OCTUBRE

9:00 h

Esmorzar de germanor al campament.

11:00 h

Activitats infantils.

12:00 h

Cercavila a l'Asilo i Residències de 3º edat.

14:00 h

Dinar al campament.

18:00 h

Entrada de Bandes

18:30 h

HOMENATGE A LA MÚSICA FESTERA a la porta de l'Ajuntament.

19:00 h

GRAN ENTRADA MORA I CRISTIANA i al finalitzar castell de focs artificials.

22:00 h

Sopar de germanor.

23:30 h

Actuació musical fins les 02:30

DIUMENGE, 4 d'OCTUBRE

7:30 h

Desmuntatge del campament.

9:00 h

Esmorzar de germanor.

12:00 h

Cercavila amb ofrena a Santa Caterina des de la plaça Major.

14:30 h

Dinar final de la festa

JUNTA DIRECTIVA

PRESIDENT

Juan Santacreu Silvestre

SECRETARI

Juanma Merenciano Belis

TRESORERA

Angela Valera Descalzo

VICEPRESIDENTS

Festes: Samuel Salom Marín

Protocol: Resu Sancho Caballero i Creu Casañ Sampedro

Cultura: Isa Zanon Hernández

Administració: Jose Gabriel Piera Serena

DELEGACIONS

Llibre De Festes: Sandra Felguera Fuster

Xarxes Socials i Cartelleria: Betlem Santacreu Trinidad

Local social: Ricardo Ferrando Peris

Pàgina Web: David Chordà Argente

DELEGATS D'ASSEMBLEA

CONQUERIDORS: Emilio Alonso Sifre

CREUATS: Juanjo Martí Gonzalvo i Manu Cardona Aviñó.

BANDOLERES CONTRABANDISTES: Adela López Santapau.

CORSÀRIES: Mariluz Trinidad Frances i Betlem Santacreu Trinidad.

TAMBORS DE BATALLA: Francisco Javier Lazaro Ortiz

MERCADERS : David Chordà Argente i Jose Gabriel Piera Serena.

ELS DE LA VILA: Juan Miguel Antón Morales i Juan Alfonso Gómez Aparicio.

ALBORXINS: Ricardo Ferrando Peris i Concepción Vidal Rodríguez.

TUAREGS: Miguel Tudela Montoya i Jose Jardin Levanteri.

 Federació Moros i Cristians d'Alzira

 morosicristiansalzira

 www.morosicristiansalzira.com

FILAES I COMPARSES

MOROS I CRISTIANS
DE LA VILA D'ALZIRA

**Cada filà, cada comparsa, és una manera de
viure la festa.**

Colors, música, història i sentiment que, generació
rere generació, donen forma als dos bàndols i
converteixen els carrers d'Alzira en un lloc de
trobada, tradició i germanor.

XX ANIVERSARI

I després dels 25 anys de festa de moros i cristians en la ciutat de Alzira, ens toca a nosaltres celebrar el nostres 20 anys a la festa.

Set festers decidiren fundar la primera Filà Cristiana del les recents festes de Moros i Cristians: David, Bernat, Zoilo, Rafael, Juan Gómez, Juan Ortega i Jose Vicente per posar fi a la supremacia mora. Després vendrien la resta de filades cristianes, bons amics i amigues de la festa..

En aquestos 20 anys, hem tingut dos capitànies amb Jose Bernat Iborra en 2011 i Joan Carles Costa en 2022 i sis anys d'esquadra de negres (especials) que hem portat amb orgull. I sobretot, portant l'essència de la festa amb la forma que mes ens agrada: la festa alcoiana.

També decidirem adquirir vestits propis per poder consolidar la filà i sobre tot poder gaudir en altes poblacions que ens convidaven a desfilar amb altres festers de tot arreu de la geografia valenciana.

Aquest últim any volguérem fer una sincer homenatge al poble Valencia afectat per la DANA i reivindicar la nostra identitat valenciana, i es per això que ens vestirem com els antics valencians de l'horta, tot de blanc (camisa, saragüells, faixa, mocador i espartenya de espart). El resultat, un èxit i a mes els nostres dos caps guanyaren el premi a millor Cap d'Esquadra. Enhorabona Bernat i Pau (Pauet per a nosaltres). Aquest any la responsabilitat de portar l'esquadra es per al nostre benjamí. A triomfar, Pau.

CONQUERIDORS

CÀRRECS

PRIMER TRO:

En David Mercado i Garcia

DARRER TRO:

En Manuel Carrión i Marti

SECRETARI:

En Josep Bernat Iborra i Tafari

TRESORER:

En Joan Carles Costa i Gonzalvo

DELEGAT DE MASSET:

N'Emilio Rafael Alfonso i Sifre

DELEGAT FEDERACIÓ:

En Juan Manuel Merenciano i Belis

CAP D'ESQUADRA:

En Pau Valls i Llacer

FESTERS:

En Juan Sayol i Peris

En Juan Bautista Bru i Tortajada

En Vicent Català i Esteve

En Vicent Valls i Soler

En Pau Adam i Garés

En Jose Javier Sánchez Martínez

La nostra marxa cristiana és
Tafaners 2014 i Costa Capità
composada per En Raimon
Delgado i Salom.

LA BATALLA DELS CREUATS RIBERENCS

Sota el cel daurat d'Alzira,
on el Xúquer serpeja en el seu llit,
l'avantguarda dels croats sospira
amb el foc del triomf en el pit,
capitanejats pel Primer Tro, Juanjo Martí.

Les muralles de la vila mora
veuen brillar les pesades espases,
sostingudes pels valents croats
David, Bernardo i José Arribas.

Els croats avancen de front
Amb Vicent, el valent cap al capdavant,

amb les seues capes de neu i de sang,
sotmetent la fera corrent
sense témer a la mort o a la fam.

El so del ferro ressona
a les torres de l' Al-Yazirat,
els croats Juan, Manu i Jose Conderama
colpegen el destí i el condemnen
a la recerca de la Santa Veritat.

L'acer templer centelleja
en la bretxa que obri l'assalt,
guiats per una fe que és estrela
sota el cel purpuri al capdamunt.

Els cavalls galopen amb fúria
sobre el fang i la pedra del pont,
venjant la passada penúria
amb la mística devoció dels valents
croats Agustin, Bernat i Fran.

Van resistir els merlets altius
l'embat del bàndol moro,
entre flames i veus captives
que queien per mà del germà moro.

Hui el vent murmura a Alzira
la memòria d'aquella croada,
on el ressò del temps sospira
per la glòria que va ser sepultada
i recordada ara pel croat Toni Fresquet.

TONI FRESQUET GÓMEZ
Creuat Riberenc

CREUATS RIBERENCs

CÀRRECS

PRIMER TRO:

Juanjo Martí Gozalbo

DARRER TRO:

Fran Dominguez Utrero

CAPS DE FILÀ:

Vicent Castillo Pla

SECRETARI:

Jose Manuel Cardona Aviñó

TRESORER:

Fran Dominguez Utrero

DELEGAT DE CAPITANIA:

Fran Dominguez Utrero

DELEGAT FEDERACIÓ I ENLLAÇ AMB CAPITANIA:

Juan Santacreu Silvestre

DELEGAT DE LOTERIES:

Juanjo Martí Gozalbo

DELEGAT DE FESTEJOS, INTENDÈNCIA, MUNTATGE I QUARTELET:

Agustín España Sanjuan

DELEGAT D'INDUMENTÀRIA:

José Arribas Lozano

FESTERS:

José Lorenzo Arribas Lozano

David Bernia Martí

José Manuel Cardona Aviñó

Bernardo Castillo Ferrer

José Conderana Bermúdez

Francisco Domínguez Utrero

Agustín España Sanjuan

Toni Fresquet Gómez

Juan Joaquín Martí Gozalbo

Juan Santacreu Silvestre

Vicent Castillo Pla

Bernat Bordes Calatayud

En 2018, amb motiu del seu dècim aniversari i la seua Capitania, els Creuats Ribereñs encomanaren a l'aleshores director de la Societat Musical d'Alzira i reconegut compositor de música festera Ramón García Soler la marxa que duria per nom, òbviament, CREUATS RIBERENCs.

Filà Creuats Ribereñs

#CreuatsRibereñs

filacreuatsriberenc@gmail.com

Hi ha llocs on la història no roman escrita únicament als llibres, sinó que torna a cobrar vida entre els seus carrers. Eixe lloc és la Vila d'Alzira, cor de la nostra ciutat i l'escenari perfecte per recordar un passat que forma part de la nostra identitat.

Fa set-cents cinquanta anys, el rei Jaume I va iniciar una nova etapa per a estes terres, sense una empremta inesborrable en la nostra història. Hui, eixe llegat reviu gràcies a les Festes de Moros i Cristians, una celebració que no sols recorda un temps passat, sinó que uneix tradició, cultura i sentiment a cada racó de la Vila.

Durant aquests dies, la música, les esquadres ressonant i la majestuositat de les desfilades transformen els nostres carrers en un autèntic viatge en el temps. Els vestits, autèntiques obres d'art, posseïen una màgia especial: en contemplar-los és impossible no imaginar com van ser aquells segles i com es van escriure els esdeveniments que marcaren la nostra història.

Cada detall, cada brodat i cada color ens acosta una miqueta més al torna a fer-se present. passat que hui

En aquest viatge per la nostra història també desfilem les Contrabandistes Bandoleres d'Alzira, que amb la nostra elegància, el nostre caràcter i la nostra personalitat pròpia enriqueixim la festa i mantenim viva una tradició

que simbolitza la llibertat, la valentia i l'esperit festiu del nostre poble. La nostra presència recorda que les Festes de Moros i Cristians són també una expressió viva de la diversitat, la germanor i la passió amb què Alzira celebra les seues arrels.

Però les Festes de Moros i Cristians són molt més que una representació històrica. Són emoció, orgull i sentiment compartit. Són l'abraçada entre generacions, l'esforç de tots aquells que treballen durant tot un any per fer gran esta tradició i la il·lusió d'un poble que es reuneix per celebrar allò que l'identifica.

Que la Vila d'Alzira torne a omplir-se de música, de color i de vida. Que veïns i visitants gaudisquen d'una festa que fa bategar amb força el cor de la nostra ciutat i que ens recorda que la història continua viva mentre hi haja qui la conserve, la transmeta i l'estime.

Que facen sonar els tambors, que desfilen les esquadres, que avancen amb orgull les Contrabandistes Bandoleres d'Alzira i que comence la festa!

VISCA LES FESTES DE MOROS I CRISTIANS!
VISQUEN LES
CONTRABANDISTAS BANDOLERES!

CONTRABANDISTES BANDOLERES

CÀRRECS

PRESIDENTA:

Adela López Santapau

SECRETÀRIA:

Encarna Sifre Candel

TRESORERA:

Lourdes García Giménez

DELEGADA DE FESTES:

Lara María Filgueira Vázquez

DELEGADA DE XARXES SOCIALS:

Encarna Fernández Galdón

FESTERES:

Inés Albacete Pelaéz

Mª José Buitrago García

Nieves Calero Tesías

Aitana Costa Sanz

Isabel Escrivá Hernández

Daniela España Pina

Pepi Fresquet Juan

Gema Martí Santamans

Loli Martínez Sánchez

Feli Romero Monzonis

Rosa María Soler Badía

Mercedes Suárez Leis

ABANDERADA 2026

LARA MARÍA FILGUEIRA VAZQUEZ

“Adela Capitana” del compositor
alzireny Alberto Sánchez Castillo
per a la Capitania 2023.

CORSÀRIES DE LA RIBERA: ELEGÀNCIA, SOMRIURE I TRADICIÓ A ALZIRA

Dins del cor batent de la Festa de Moros i Cristians de la Ciutat d'Alzira, el bàndol cristià compta amb una força i una llum ben especials des de l'any 2013. Parlem de les Corsàries de la Ribera, una filà que ha sabut conquerir els carrers de la capital de la Ribera Alta a força de carisma, germanor i una personalitat única. Composta per 10 integrants l'esquadra representa amb orgull el bàndol corsari. Lluny de la imatge aspra dels antics pirates de la mar, les Corsàries han redefinit el concepte amb un segell inconfusible: la seua estètica, que combina a la perfecció un estil provocador però elegant i una actitud immillorable on el somriure i l'alegria mai falten en els seus rostres durant les desfilades.

EL NOSTRE CRIT DE GUERRA: «CORSÀRIES... A L'ABORDATGE!»

Este crit ressona com un tro en cada Entrada, marcant el pas ferm d'una filà que no només desfila, sinó que contagia la màgia de la festa a tot el públic.

HISTÒRIA DE LLUITA I SUPERACIÓ

Darrere del somriure que lluxen en cada desfilada hi ha també una història de gran fortalesa. Al llarg d'estos anys, les Corsàries han hagut de superar nombrosos obstacles per a mantindre viva la filà. Però cap dificultat ha sigut prou gran per a frenar-les: unió, treball constant i una estima profunda per la festa, han lluitat contra qualsevol adversitat que ha anat

sorgint en el camí demostrant que el seu esperit corsari és indestructible.

CRISS: L'ESTEL QUE GUIA EL NOSTRE RUMB

La força de seguir avant cobra hui més sentit que mai guardant de manera perpètua el record de la nostra volguda corsària Criss, qui ens va deixar massa prompte. Ella era el motor invisible i de confiança, l'encarregada de portar la filà en cada Entrada i de vigilar amb molta estima que tot isquera a la perfecció. Però, per damunt de tot, Criss era eixa companya excepcional amb qui conversar era sempre un autèntic plaer i si eixa xarrada era envoltada de bona música i amb una cervesa a la mà, el moment es tornava immillorable. El seu buit és immens, però el seu llegat de coherència i responsabilitat festera continuarà desfilant sempre amb nosaltres.

UNA TRADICIÓ ÚNICA EN EL BÀNDOL CRISTIÀ

Més enllà de la seua indumentària i la seua simpatia, les Corsàries de la Ribera destaquen per mantindre viva una tradició exclusiva: són l'única filà del bàndol cristià que realitza un traspàs d'espasa anual de manera rotatòria. Este acte simbòlic reforça els lligams de la filà, transmetent el lideratge i la responsabilitat de guardar l'honor corsari d'any en any entre les seues components.

Amb tretze anys d'història en este 2026, les Corsàries de la Ribera continuen seguint el seu camí amb festa, resistència, elegància i, sobretot, amb orgull compartit per fer gran la festa de Moros i Cristians d'Alzira.

CORSÀRIES

CÀRRECS

PRESIDENTA:

Betlem Santacreu

PRIMER TRO:

Mari Luz Trinidad

SECRETÀRIA:

Isa Zanón

TRESORERES:

Isa Zanón i Mati Pla

DELEGADA DE LOTERIA:

Mati Pla

DELEGADA DE PROTOCOL:

Marian Sanz

DELEGADA DE FESTES:

Martina A. Zanón

COMPTADORA:

Sari Grande

DELEGADA DE DESPESES:

Mar Aristraga

DELEGADA D'INDUMENTÀRIA:

Mari Luz Trinidad

FESTERES:

Isabel Vergara

Ada Vela

“Llum de Corsàries” de la
compositora alzirenya Olga Clari.
Dedicada a María Lucía Trinidad
Francés per a la Capitania 2025.

 Filà Corsàries de la Ribera d'Alzira

 Filà Corsàries de la Ribera d'Alzira

 corsariesdelaribera@gmail.com

Els **Tambors de Batalla** naixen amb la missió de recuperar el ressò d'un temps en què el so del tambor no era únicament música, sinó un autèntic llenguatge de guerra. En l'Edat Mitjana, el seu redoblament marcava el pas dels exèrcits, infonia valor als combatents i anunciava la imminència de la batalla. El seu ritme profund recorria muralles, campaments i camins, convertint-se en el batec que unia els guerrers abans de l'enfrontament. Cada colp de tambor era un missatge de coratge, d'unitat i d'esperança.

Inspirada en eixe llegat històric, **Tambors de Batalla d'Alzira** reviu cada any, durant les Festes de Moros i Cristians, la solemnitat d'aquells antics pregons sonors. Quan els nostres tambors ressonen pels carrers, no sols marquen el ritme de les esquadres; desperten la història, anuncien la trobada entre dos cultures i reten homenatge a tots aquells que, amb el pas del temps, han convertit esta festa en un símbol d'identitat, convivència i tradició.

Però no és únicament el so qui parla. **La nostra vestimenta també conta una història.** Els colors que lluïm no han sigut escollits a l'atzar; representen els valors que ens identifiquen i l'esperit amb què cada membre desfila darrere del seu tambor. **El negre** simbolitza la fortalesa, la disciplina, la lleialtat i la fermesa. Representa el caràcter dels antics guerrers, la sobrietat de les ordres militars medievals i el

respecte per la història que hui mantenim viva. **El roig**, per la seua banda, representa el valor, el sacrifici i l'honor. Evoca la sang vessada pels combatents, però també la passió, la força i el compromís amb què continuem fent sonar els nostres tambors any rere any. La unió del **negre i el roig** reflecteix l'essència dels **Tambors de Batalla**: la força i el coratge, la disciplina i la passió, la memòria del passat i l'orgull de continuar escrivint la nostra història amb cada desfilada.

Quan els tambors desfilen a l'uníson, acompanyats pel profund retronar de la percussió, no sols interpreten un ritme. Representen un pont entre el passat i el present, entre la llegenda i la realitat. Cada redoblament recorda que la història també pot contar-se a través del so, de l'emoció i de les tradicions que un poble conserva amb orgull.

Perquè ser **Tambor de Batalla** no és sols desfilar. És sentir el batec de la història en cada colp de baqueta, és portar amb orgull els colors que ens representen i és mantindre viva una tradició que continua emocionant generació rere generació.

VESTIM DE NEGRE PER LA NOSTRA FORTALESA. LLUÏM EL ROIG PEL NOSTRE VALOR. I FEM SONAR ELS NOSTRES TAMBORS PERQUÈ LA HISTÒRIA MAI DEIXE DE BATEGAR.

TAMBORS DE BATALLA

CÀRRECS

PRESIDENT:

Francisco Javier Lazaro

SECRETÀRIA:

Maria Llop

TRESORERA:

Maria Amparo Parada

DELEGATS DE BANDA:

Javi Lazaro
Piero Corral
Andreu Gracia
David Aliaga
Alejandro Galvez

DELEGAT DE XARXES SOCIALS:

Guillem Che

DELEGAT DE RELACIONS PÚBLIQUES:

Salva Oliver

DELEGADES D'ACTIVITATS DIVERSES:

Gema Boquera i Eva Sifre

FESTERS I FESTERES:

Oceane Aliaga
Francisco Javier Sanchis
Jose Miguel Carreres
Mª Angeles Hermita
Jose Che
Ricardo Garcia
Gerard Llop
Llum Llop
Agustin Gómez
Oceane Gómez
Carmen Pug
Sergio Lazaro
Xavi Moya
Manel Pons
Miriam Marti
Santi Pons
Joana Pons
Borja Martinez
Salva Blasco
Azahar Andres

Resumir un any mercader en un full es fa cada volta més difícil. És tant el nivell d'implicació dels vora 40 festers que som, que no podem parar de fer activitats i el millor de tot, junts, com una família. Serà bonico això!!!

Comencem amb l'Entrà 2025 amb l'arribada del nostre flamant primer abanderat, José Gabriel Piera, que portava el nou estendard a lloms d'un dromedari flanquejat pels dos escortes, Rafa Calafat i Juanjo González. La lona amb el nom dels festers que han passat per la filà, el grup de percussió, el ballet i el mercadet que precedia la nostra segona filà infantil... I tornava a aparèixer un dromedari, el quart, amb un cap batedor que obria el pas a les espectaculars esquadres d'Al Batu i Alfaiates. Darrere dels 60 músics de la Poble Llarga (la banda més gran que hem tret) es complia un altre somni, reunir-nos amb les altres dos formacions de Moros Mercaders de la Comunitat: els d'Albatera i els de la Vila Joiosa. A totes dues els hem tornat la visita este estiu. El diumenge 19 en l'Ambaixada de la primera i sis dies després en les festes

dedicades a Santa Marta. La reelecció de María José Lorenzo com a presidenta estigué acompanyada del nomenament de Jose Gomar com a 2n abanderat de la filà. El 13 de desembre visitarem el museu de Camilo Sesto a Alcoi. En el dia dels Innocents ens guanyarem la gent en la presentació del nostre autobús personalitzat. En gener celebrarem per primera vegada la festivitat de Sant Antoni. Enguany hem batut el rècord amb onze entrades: Cerdà, El Perelló, Cocentaina, Beniparrell, Albatera, La Vila Joiosa, Castelló, Carlet, Quart i després de festes Carcaixent i la trobada a Sumacàrcer.

El Mig Any Fester el començarem una setmana abans amb el 2n curs de caps d'esquadra, al que va seguir el 2n taller Bon Profit i una visita a l'exposició de Jaume I a l'arxiu. I dues alegries: Masé Lorenzo i Rafa Fita amb les esquadres Alfaiates i Alakhrun obtingueren els dos primers premis del 2n concurs de caps i esquadres Ciutat d'Alzira.

Entre els molts moments especials que hem viscut, el major va ser la 1a gala de l'Abanderat que li prepararem amb tota l'estima del món a Jose Gomar., férem el traspàs d'espases entre caps i el primer lliurament de recompenses d'or, argent i coure als mèrits i l'antiguitat. En estiu hem participat en les Capitànies dels Almoràvits de Castelló i Faitanar de Quart, i entre d'altres saraus hem conegut les festes de Carlet. Un any ben complert!. Ara, a viure i gaudir de les 26nes festes de Moros i Cristians d'Alzira!!!

MERCADERS

CÀRRECS

PRIMER TRO:

María José Lorenzo Leal

VICEPRESIDENTA:

Amparo Casterà González

SECRETÀRIA:

Reme Gómez Navarro

TRESORER:

Salvador Peris Part

ARXIVER, COMUNICACIÓ I DELEGAT EN FEDERACIÓ:

David Chordà i Argente

KABILERA:

Lola Juan Dasí

VICEKABILER:

José Ferrer Puchal

LOGÍSTICA:

Bernardo Iñigo Calafat

PROTOCOL:

Majo Román Lozano

MERCADET I ACTIVITATS DIVERSES:

Rosa Martínez Perucho

ASSESSOR A LA PRESIDÈNCIA:

Rafa Fita Santamaria

ASSESSOR I REPRESENTANT JURÍDIC:

José Gabriel Piera Serena

FESTERS I FESTERES:

Ángel Albelda, Salvador Andrés, Lola Arocas, Manolo Bernabé, Ela Cabello, Rafa Calafat, Vicent Calafat, Antonio Carvillo Bienvenido, Fernando España, Juan Carlos Ferrís, Manolita García, Mercé García, Isabel Garés, Sonia González, Nuria Julio, Amparo Llinares, Pepe López, Toni Mata, Yuli Monedero, Vicen Nicolás, Xusa Robles, Paco Sirvent i Pepi Vidal.

JUVENILS:

Alexia Chordà, Blanca Ferrer, Mar Gadea, Sonia García, Valeria Suñer i Auxi Ventura.

CADET:

Toni Carvillo Carrascosa.

INFANTILS:

Marc Aparicio, Vero Carvillo, Melody Bernabé, Lola Clari, Inés Crespo, Zoe Fernández, Claudia López, Valentina Robles, Zoe Rosell, Ashley Royo i Nerea Sancho.

ABANDERAT 2026

JOSE GOMAR JUAN

"Sultà Mercader" va ser composta per l'autor Raimon Delgado Salom a l'any 25, amb motiu de la celebració del 25 aniversari de la filà.

Filà Mercaders d'Alzira

filamercadersalzira

@filamercadersalzira

@filamercadersalzira

mercadersalzira@gmail.com

Per a aquells que no ens coneixen, vos explicarem part de la nostra història:

El nom de la filà prové d'una partida d'Alzira, que es troba ubicada al

marge dret del riu Xúquer. El seu nom deriva de la veu àrab Al-burg, que vol dir "La Torre". Durant el període islàmic, aquest terme solia fer referència a una torre d'alqueria, una torre de guaita, o una petita fortificació rural extensa que protegia els camps de cultiu o controlava els accessos al riu Xúquer.

Durant l'època musulmana, l'Alborxí no formava part de la ciutat emmurallada, sinó que se situava als afores de les muralles, servint com una zona agrícola i hidrogeogràfica fonamental per a la supervivència de la medina Islàmica. Era una antiga alqueria àrab de la perifèria. L'actual barri de l'Alborxí quedava a la riba exterior (terra ferma) just davant de l'illa. En els temps d'Al-Andalus, (Al-gazira-illa) era el nucli emmurallat envoltat pel riu Xúquer. Just a l'altra banda del riu s'estenien els camps i poblacions agrícoles musulmanes (alqueries i rals), entre les quals destacaven la de l'Alborxí.

En aquesta partida rural s'han fet excavacions i s'hi van arribar a trobar antics forns de pa i de terrisseria musulmana sepultats pels llots de les riuades, cosa que confirma que era un assentament amb producció pròpia. Avui dia, tot aquest antic territori agrícola extramurs s'ha transformat en el dinàmic i conegut barri de

l'Alborxí d'Alzira.

La creació de la filà va ser a principis de les festes mores sobre l'any 2001, fins a l'any 2010, amb les seues anades i vingudes dels components. Després de les festes de l'any 2019 un grup de festers va pensar a crear una nova comparsa per a les festes de l'any 2020. I així es va fer, refonent novament el nom de la Comparsa Alborxins. D'aquella comparsa tenim l'amic i fester Ricardo Ferrando, fester des de la creació de la festa mora alzirenya.

La majoria que formem la comparsa som festers amb molta antiguitat a la festa (allò que es diu "veterà"), provinent d'altres filaes o comparses. Així com també el fester Fernando Vera, un dels creadors i fundador de la festa l'any 2001. Provenint de la falla Pere Morell que pertanyia al Sector Faller La Vila. Juntament amb altres fallers van formar la filà La Vila, on els seus components només eren homes. Durant molts anys seguits, fins al 2010, Ferrando exerceix el càrrec de President de la Festa de Moros de la Vila d'Alzira. També ha estat cap de la Filà i Comparsa La Vila i Els de la Vila d'Alzira, i, també, el nostre cap de comparsa d'Alborxins.

A la propera edició anirem explicant la història d'altres components de la comparsa, homes i dones, que portem la festa als nostres cors i vivim molt intensament durant tot l'any tots els actes i celebracions que comporta la festa, vivint-les al màxim amb fraternitat i col·laborant amb molt d'interès a fer la festa més gran.

ALBORXINS

CÀRRECS

PRESIDENT:

Antonio Iglesias Montalva

VICEPRESIDENT:

Ricardo Ferrando Peris

SECRETÀRIA:

Concepción Vidal Rodríguez

TRESORERA:

Angela Valera Descalzo

CAP FEMENÍ:

Concepción Vidal Rodríguez

DELEGADA INDUMENTÀRIA:

Angela Valera Descalzo

DELEGAT LOTERIES:

Ricardo Ferrando Peris

COORDINADOR ENTRÀ:

Vicente Pla Albalat

DELEGADA FEDERACIÓ:

Angela Valera Descalzo

DELEGATS ASSEMBLEA:

Concepción Vidal Rodríguez Y Ricardo Ferrando Peris

DELEGADA DE FESTES I XARXES SOCIALS:

Angela Valera Descalzo

FESTERS I FESTERES:

Angela Valera Descalzo

Antonio Iglesias Montalva

Carmen Fons Martínez

Cecilia Felguera Albacete

Concepción Vidal Rodríguez

Fernando Vera Martí

Joaquín Gomis Blasco

Jose Francisco Mata Martínez

Jose Miguel Tortosa Cutanda

Juani García Urbano

Juan Jaime Ferrando Peris

Paula Esparcia Mata

Ricardo Ferrando Peris

Rosa Ferrero Furio

Rosa Ana Mata Ferrero

Sonia Malo Sanchez

Vilma Balseviciene

Una de les marxes mores que ens representa és la de "Caravana" del compositor Pedro Joaquín Francés Sanjuán.

La nostra comparsa va ser fundada fa poc, concretament el desembre de 2023, però està formada per festers que porten molts anys vivint i participant en les Festes de Moros i Cristians d'Alzira.

Des del primer moment tenien molt clar que, per damunt de tot, estan l'amistat, la convivència i el bon ambient. Per això decidiren emprendre aquest camí amb llibertat, malgrat ser, en aquell moment, uns «abandonats de Déu». D'ací naix el nom de Tuaregs, els beduïns del desert, un poble que simbolitza la llibertat, la pau i l'harmonia, valors que també defineixen la nostra comparsa.

El nostre objectiu sempre ha sigut sumar, compartir i contribuir a engrandir la festa.

Som conscients que crear i mantindre una comparsa comporta un compromís important, tant personal com econòmic. No obstant això, amb il·lusió, humilitat i moltes ganes de treballar, continuem consolidant-nos com una comparsa més dins de les Festes de Moros i Cristians d'Alzira.

Des d'aquell desembre de 2023 fins a hui, la nostra família no ha deixat de créixer. A poc a poc s'hi han anat incorporant nous festers i festeres que han volgut viure la festa des de dins, compartint amb nosaltres els mateixos valors d'amistat, companyonia i estima per les nostres tradicions.

Encara som una comparsa menuda, però, com diu el refrany, «pocs, però bons». Eixe esperit és el que ens identifica: un grup unit, compromés i amb moltes ganes de continuar fent festa.

Cada nova incorporació ens ompli d'orgull i ens anima a continuar treballant perquè la comparsa Tuaregs siga, cada any, una gran família oberta a totes aquelles persones que vulguen compartir amb nosaltres la passió per les Festes de Moros i Cristians d'Alzira.

TUAREGS

CÀRRECS

PRESIDENT:

Samuel Salom Marin

SECRETÀRIA:

Andrea Jardín Ull

TRESORER:

Josep Andreu Serra Esteve

DELEGADA DE FESTES I XARXES SOCIALS:

Aroa Jardín Ull

DELEGAT D'INDUMENTÀRIA I LOGÍSTICA:

Jose Francisco Jardín Levanteri

DELEGAT LOTERIES:

Miguel Tudela Montoya

DELEGATS REPRESENTANTS DE FEDERACIÓ:

Miguel Tudela Montoya i Jose Francisco Jardín Levanteri

DELEGADES DE COMPRA:

Paqui Ull Pardo i Silvia Vendrell Vixquet

CAP D'ESQUADRA:

Samuel Salom Marin

FESTERS I FESTERES:

Samuel Salom Marin

Andrea Jardín Ull

Jose Francisco Jardín Levanteri

Paqui Ull Pardo

Miguel Tudela Montoya

Aroa Jardín Ull

Josep Andreu Serra Esteve

Silvia Vendrell Vixquet

Jose Jordán Montaner

Magdalena Marín Vázquez

Manuel Texias Melero

Raquel López Bordes

Zaida Hernández Mocholi

FESTERES INFANTILS:

Paola Salom Jardín

Elaia López Hernández

Una de les marques mores que ens representa com a Comparsa és la de "Sisco" del compositor Daniel J. Ferrero.

Comparsa Tuaregs Alzira

comparsatuaregs.alzira

tuaregsalzira@gmail.com

ELS DE LA VILA · 25 ANYS D'HISTÒRIA

Sembla que va ser ahir, però ja han passat **25 anys** des que la nostra comparsa va iniciar el seu camí fester, carregada d'il·lusió i amb el desig de construir una identitat pròpia. Un quart de segle després, continuem mantenint viva aquella essència, orgullosos d'una història teixida amb tradició, cultura, devoció i respecte per les nostres arrels.

D'aquells primers anys conservem costums que ja formen part de nosaltres, com el tradicional **"Sopar de Conill"**, batejat en memòria d'un dels fundadors de la festa, on compartim la nostra particular i secreta **"Llet de Burra"**.

La Comparsa d'**Els de la Vila** té una marcada essència tribal. Cada any, la recerca de la indumentària es convertix en una part fonamental de la festa: color, elegància i espectacularitat que cobren tot el sentit quan arriba el moment de desfil·lar. Un treball reconegut al llarg dels anys amb nombrosos guardons de la Federació, entre ells diversos premis al **Millor Trage, Millor Esquadra i Millor Cap d'Esquadra**, així com el segon premi en el I Concurs Autonòmic de Caps i Esquadres Ciutat d'Alzira. La nostra identitat també es viu al voltant de la taula. L'**Olla Mora** és una de les nostres grans tradicions gastronòmiques, reconeguda amb el **primer premi del IV Concurs d'Olla Mora 2025**.

Però la història d'Els de la Vila s'escriu, sobretot, a

través de les persones. Les Sultanies de **2011 i 2019** ocupen un lloc especial en la nostra memòria. I especialment la de 2019, protagonitzada pel nostre estimat **Voro**, la passió i alegria del qual deixaren una empremta inesborrable en la comparsa.

En **2026**, la història continua de la mà de **Nayara Giménez Nadón**, neboda de Voro, que assumirà la nostra tercera Sultania portant amb ella un llegat familiar carregat d'emoció. Elegància, força i joventut per escriure un nou capítol de la comparsa.

La Sultania 2026 ens transportarà fins al segle VII per descobrir la figura de **Dihya, Al-Kahina**, la llegendària reina guerrera berber que inspira una història de força, caràcter i valentia.

**"25 anys després,
Els de la Vila continua preparada
per omplir Alzira de força, color,
màgia i música. Una història que
continua viva i que, en 2026, torna a
escriure una pàgina molt especial".**

A LA NOSTRA SULTANA NAYARA, LA REGINA DE SOL I DE FOC

Sota un arc de seda i de lluna,
l'arena daurada es rendix al teu pas,
mentre el gran sol corona el teu front.

La teua bellesa és una resplendor que cega i enlluerna,
els teus ulls negres, un misteri profund;
el ressò llunyà de l'Aurés t'aclama en el cim,
vençut davant l'or que brilla en la teua pell.

Les aigües del Xúquer, en ones de plata, ja dansen al vent,
mentre el corrent de l'aigua per tu sospira.

Ja no és un riu que abraça la riba,
és un cor etern que canta el teu nom:
NAYARA, SULTANA! REGINA DE SOL I DE FOC!

Un ressò que no cessa,
on el temps deté la seua grandesa
per a escriure amb tu la nostra història.

Sultana de l'ànima pura, regina del foc, del sol i del Xúquer,
que a l'abric de les muralles el teu nom ressona
on l'aigua vella canta i calla,
la teua terra t'abraça i et venera.

El compositor, músic i director de la Banda Jove de la Societat Musical, Alberto Sánchez Castillo, ha elaborat dos marxes mores molt significatives per a la nostra Comparsa.

"Voro" dedicada al
nostre Sultà 2019,
Salvador Boluda.

"Nayara Al-Yazira"
dedicada a la Sultana
2026, Nayara Giménez.

CÀRRECS

PRESIDENT:

Juan Miguel Antón Morales

VICEPRESIDENT:

Carlos Alejandro Sampedro Roses

SECRETÀRIA:

Sandra Felguera Fuster

TRESORERA I DELEGADA DE LOTERIA:

Judit Boluda Grande i Inmaculada Nadón Boluda

COORDINADORS DE DIRECTIVA:

Tomás Giménez Esteve i Juan Alfonso Gómez Aparicio

DELEGADA D'INDUMENTÀRIA I MAQUILLATGE:

Mila Martínez Climent i Esther Martínez Climent

DELEGATS D'INTENDÈNCIA:

Juan Alfonso Gómez, Tomás Giménez, Raquel Grande Almiñana i Ana Fuster Ausina

DELEGADA DE BANDA, ARXIUS I XARXES SOCIALS:

Sandra Felguera Fuster

DELEGATS REPRESENTANTS DE LA FEDERACIÓ:

Resu Sancho Caballero i Juan Miguel Antón Morales

CAP D'ESQUADRA FEMENINA I MASCULINA:

Mila Martínez Climent i Tomás Giménez Esteve

DELEGADES D'ORGANITZACIÓ I GESTIÓ DE LA SULTANIA:

Sandra Felguera Fuster, Judit Boluda Grande i Mila Martínez Climent

FESTERS I FESTERES:

Carmina Alós Lairón, Juan Miguel Antón Morales, Ana Maura Baez Piñera, Judit Boluda Grande, Creu Casañ Sampedro, Jose Felguera Albacete, Sandra Felguera Fuster, Ana Fuster Ausina, Tomás Giménez Esteve, Javier Gómez Martínez, Juan Alfonso Gómez Aparicio, Raquel Grande Almiñana, Amparo González Gosp, Esther Martínez Climent, Mila Martínez Climent, Ricardo Martínez Escribano, M^aTeresa Mengual Alós, Luís Vicente Mengual Alós, Amando Moreno Saez, Inma Nadón Boluda, Daniel Pardo Bernia, Carlos Alejandro Sampedro Roses, Carmina Sampedro Zacarias, Resu Sancho Caballero.

CADET DE LA COMPARSA:

Nayara Giménez Nadón

INFANTILS DE LA COMPARSA:

Ander Boluda Antón, Claudia Climent Valiente, Lía Ferrer Felguera, Julia Gómez Pérez, Anna Mas Casañ, Marta Socuélamos Torres, Aina Tamarit Boluda, Maia Tamarit Boluda.

FESTERS I FESTERES D'HONOR:

Laura Álvarez, Zaida Antón, Albino Araujo, Amparo Ataz, Isidro Belda, Saúl Boluda, Amparo Climent, Enrique España, Mª Jesús Esteve, Pepe Expósito, Antoni Ferrer, Clara Fuster, Juan García, M^aJosé García, Jorge Giménez, Tomás Giménez, Jorge Molla, Vicen Monzo, Elkin Rodríguez, Fernando Sampedro, Olvido Solaz, Amparo Soler, Selin Soler, Jorge Tamarit, Sebas Torres.

 Comparsa Mora Els de la Vila d'Alzira

 Comparsa Mora Els de la Vila d'Alzira

 comparsaelsdelavila025@gmail.com

ANYS
FENT FESTA

25 ANYS DE MOROS I CRISTIANS A LA VILA D'ALZIRA

“I a l'any que ve,
què fem?”

Per a marcar un inici en la festa de Moros i Cristians de la ciutat d'Alzira ens hem de traslladar a l'any 2.000. Després d'acabar en el mes d'octubre, la festa del Mig Any Faller per part del sector de la Vila (les comissions de les falles El Mercat, Plaça del Forn, Pere Morell, Av. Lluís Súnyer i Sant Roc i amb un balanç molt positiu, amb exhibicions equestres i d'aeròbic, se'ns plantejà un dilema: i a l'any que ve, què fem?. Bona pregunta.

Començaren a pensar com fer un acte que realment fora molt popular. Una idea en l'aire fou la clau. **En el poble del costat fan Moros i Cristians?.** Moros i què... això què és?

La ciutat d'Alzira no podia negar la seua ascendència àrab i calia promoure una festa de Moros i Cristians com ja feien en altres localitats de la Ribera, Vilanova de Castelló i Albalat de la Ribera, que des de fa més de 50 anys se celebraven.

A nivell general la festa de Moros i Cristians té el seu enclau més important a la zona d'Alacant (Alcoi, Oriola, Cocentaina, Elda,...). També se celebra al cap i casal, València, amb la famosa Parada Mora de la Falla Conde Altea; també en altres poblacions de la província de València, com Ontinyent, Oliva o Benigànim. I, precisament, en esta última població, anàrem a informar-nos per a dur a terme el nostre projecte de la Festa de Moros i Cristians.

LA FESTA DELS MOROS A LA VILA

Tota festa que se celebra a la Comunitat té el seu interès col·lectiu i social, bé des d'una vessant cultural, tradicional, o gastronòmica. És per això que les festes, bé siguen les Falles, el Bous al Carrer, les Fogueres, les Gallates, la Tomatina, etc.... i com no, els Moros i Cristians, tenen en el seu fons un arrelament i un objectiu.

En el cas de la festa del Moros i Cristians, l'interés és històric ja que es recorda el fet que la Península Ibèrica va estar conquerida per l'Imperi Musulmà durant molts anys i, sobretot, recordem que fou un poble que ens va deixar gran part del seu llegat cultural i recursos que van des del sistema de

regadiu, els cultius autòctons, les construccions arquitectòniques, la sapiència de les seues lletres, els avanços de la medicina d'aquella època, per exemple. Són molts els punts a favor de la cultura àrab que deixà empremta al seu pas per la Península, per València i per Alzira.

Per suposat, algun aspecte negatiu havia de tindre i és el caràcter guerrer i bèl·lic ja que els àrabs no entraren a la Península amb bones intencions sinó per la força, conquerint les poblacions i ciutats. Els anys que estigueren a la Península Ibèrica construïren mesquites, edificis de govern, palaus però també edificis de tipus militar, torres defensives, fortaleses i muralles defensives com les de la ciutat d'Alzira.

D'esta vessant guerrera, naixen les festes de Moros i Cristians per a recordar les disputes bèl·liques entre els dos bàndols, el Moro i el Cristià, durant l'època de la Reconquesta. Per això pensàrem que la ciutat d'Alzira tenia i té el seu passat àrab i era interessant organitzar una festa que comptava amb gran tradició en altres pobles de la Comunitat que ensenyara tota la riquesa històrica que posseïm.

“ Alzira tenia i té el seu passat àrab ”

L'EVOLUCIÓ DE LA FESTA

Alzira ha tingut moments puntuals on hi ha hagut una representació de Moros i Cristians fins i tot al segle XIX: en 1887, durant la baixada de la Mare de Déu del Lluch des del seu ermitori fins a la ciutat. El 5 d'octubre de 1899, amb ocasió de les festes commemoratives del 3r centenari de la troballa de les relíquies dels Sants Patrons, Bernat, Maria i Gràcia. I en el 2n centenari de la veneració de la Nostra Patrona.

Ja al segle XX es té constància que el 19 de maig de 1966 es tornà a organitzar la festa en el context dels actes de la coronació canònica de la Moreneta. L'organització d'una desfilada per part de les falles es produeix en 1981 quan els fallers de la plaça de Sant Joan, capitanejats per Salvador Baeza, formaren les filaes Abbassíes. L'últim precedent important

és en 1999 quan per a les festes de Sant Bernat un grup de fallers de Camilo Dolz formà una comparsa que va desfilat pels carrers del parc Pere Crespi. El seu capità va ser el desaparegut Rafael Mompó, qui després, com a regidor de festes va donar suport a la nostra festa. El gran treball que hagueren de fer eixe primer any va desanimar a aquell grup i es va perdre l'intent.

LA PRIMERA
PARADA MORA

2001

NAIX L'ASSOCIACIÓ
CULTURAL MOROS
DE LA VILA

I ja fa 25 anys que decidírem ampliar i donar forma a la festa del Mig Any Faller amb la realització d'una **PARADA MORA** i d'eixa manera ampliar els actes que ja teníem en marxa els anys anteriors. Així fou que en el **2001** iniciàrem la primera Parada Mora, desfilada que tingué lloc pels carrers de **la VILA**. La parada la formaren quatre filades composades per un cap de filà i nou components cadascuna, acompanyats per

dos formacions musicals provinents de la Societat Musical d'Alzira. A més a més, a la desfilada es portaren un grup de genets amb muntures de doma i un estàndard per obrir el pas de la Parada Mora. La consolidació de la Festa va fer que es creara l'ASSOCIACIÓ CULTURAL MOROS DE LA VILA, per a desvincular-nos de les falles i poder obrir la festa a tot el món. Així l'1 de gener del 2004 naix l'associació, donada d'alta al Registre General de Associacions de la Generalitat Valenciana així com en el Registre Municipal de Associacions d'Alzira.

2004 PRIMERA OLLA MORUNA SE INCORPOREN LES DONES

L'any **2004** va ser un gran any amb la incorporació de dos dels actes més representatius de la nostra festa: el dissabte es va fer un sopar de germanor on cuinàrem la que anomenem Olla Moruna per a tots els assistents, tant membres de l'Associació com aquells que no ho eren. L'Olla composada per un "guisao" a base de cigrons, botifarra, cansalada,... Tot dirigit pel senyor Antonio Martínez "Conill", un gran fester i referent de la nostra festa. I el diumenge pel matí es va fer la primera despertà amb arcabussos (trabucs). Acte que representava les batalles entre els dos bàndols de la festa en general, ja que a Alzira no hi hagué lluita en la conquesta.

A poc a poc va enriquant-se la festa. A la desfilada s'incorporaren les dones, que composaren dos filades -Les de la Vila i Mercaderes. Com a principal novetat s'incorporà la figura del Rei en Jaume, qui va

fer el parlament en les Muralles junt al Capità Moro, parlament en què el 30 de desembre de 1242 la vila d'Alzira passa al regnat cristià. Acte que es manté amb el nom d'Ambaixada.

2007 APAREIX LA PRIMERA FILÀ CRISTIANA

L'any **2007** la festa dels Moros de la Vila posa un punt d'inflexió. Per primera volta apareix una filà de Cristians i el diumenge es va viure l'Entrada més multitudinària de les set edicions realitzades fins el moment. Els Cavallers Conqueridors van escortar el rei en Jaume, junt un "Sant Jordiet" i dos paladins. En dita filà va participar el regidor de festes d'aquell moment, qui va encarnar la figura de l'emissari del rei en la representació de la presa d'Al-Yazirat Suquar. I per primera vegada va desfilar l'estendard oficial de l'associació.

2008 ES CREA LA FIGURA DE NA VIOLANT D'HONGRIA

En el **2008** es crea una figura que fins avui ens representa en la nostra festa es va presentar la Na Violant d'Hongria -la segona esposa de Jaume I. Naix la segon filà cristiana, Creuats - Riberencs.

2009 ASSOCIACIÓ CULTURAL MOROS I CRISTIANS "LA VILA" D'ALZIRA

En **2009** l'Associació actualitza el seus estatuts, per tal d'incloure al Bàndol Cristià de la festa passant a denominar-se Associació Cultural Moros i Cristians "La Vila" d'Alzira i es crea la primera filà de dones del bàndol cristià: Les Contrabandistes-Bandoleres.

2010 PRIMERA CAPITANIA I SULTANIA

2010 va ser un altre any clau en la festa. Les filaes d'honor -que en els anteriors anys tancaven

l'entrada i es diferenciaven per un vestit especial-foren substituïdes per la capitania i sultania, respectivament. Així, la filà Creuats Riberencs i la filà Mercaders ostentaren el càrrec com a Capità Cristià i Sultà Moro en el primer any.

Els següents anys foren de consolidació de les Capitànies i Sultanies, on totes les filades i comparses han ostentant els càrrecs, fins l'últim any, 2025, la Fila Corsàries de la Ribera, les que han ostentant la Capitania Cristiana. Filà fundada al **2012**. La filà mes jove fundada al **2024**, dins del bàndol moro, són els Tuaregs, amb festers veterans i nous que decidiren fer una filà amb aires dels nòmades del desert.

Una festa, que té una trajectòria relativament curta, però intensa: 9 càrrecs de Na Violant d'Hongria i 14 Capitans i Sultans en aquestos anys. On el sentiment fester està bolcat en reivindicar la ciutat d'Alzira en el lloc de la historia que li pertany: El **Rei Jaume I** tingué molt de temps de la seua vida en la ciutat envoltada pels rius Xúquer i Barxeta, i on va morir fa ara 750 anys. Curiosament igual que el seu enemic, **Al-Azraq**, en 1276.

Destacaria de la nostra curta història que gràcies al treball dels festers, aquell festa que se gesta fa 25 anys, que cregueren que era possible recordar que Alzira abans es dia **Al-Yazirat Suquar**, continua amb el mateix ímpetu i ganes de fer de la festa de Moros i Cristians un referent d'Alzira.

A Antonio Martínez, Juan Ortega, Marzal, Bernardo Martínez, Francisco Cano, Fernando Vera, Jaume Lloret, Juan Carlos Benedito, Antonio Ripoll, Ricardo Escribano, Juan A. Aparició, Julio Samper, Ramon Ferris, ... i molts més que queden en el record, mil gràcies perquè avui podem celebrar aquests 25 anys.

9 NA VIOLANTS
D'HONGRIA
14 CAPITANS
I SULTANS

“Endavant
L'entrà”

JOAN C. COSTA

Membre de la Filà Conqueridors.

REPRESENTANTS 2001-2026

MOROS I CRISTIANS DE LA VILA D'ALZIRA

La història té noms i rostres.

Durant 25 anys, Na Violants, Capitans i Sultans han representat l'essència de la nostra festa.

Una mirada al passat per recordar aquells que han fet gran la nostra història.

NA VIOLANT D'HONGRIA

2008 - Aida Moscardó Marrahí

2009 - Ana Belén Aliño Tur

2010 - 11 Mª Ángeles Rodríguez

2012 - 13 Lola Juan Dasí

2014 - 15 Lourdes García Giménez

2016 - 17 Juani García Urbano

2018 - 20 Marian Sanz Maseres

2022 - 23 Majo Román Lozano

2024 - 25 Ada Vela Martí

CAPITANIES I SULTANIES

2010 David Chordà Argente
Filà Mercaders

2010 José Lorenzo Arribas
Filà Creuats Riberencs

2011 Josep Iborra Tafaner
Filà Conqueridors

2011 Ximo Gomis
Comparsa Els de la Vila

2012 Concha Morales Carrasco
Contrabandistes-Bandoleres

2013 Victor Boscà Cárcel
Filà Al-Jazirins

2016 Juan Bautista Borràs
Escrivà. Filà Mercaders

2017 Gemma García San Julián.
Filà Corsàries de la Ribera

2018 Agustín España Sanjuán
Filà Creuats Riberencs

2019 Voro Boluda
Comparsa Els de la Vila

2020-2022 Joan Carles Costa
Gozalvo. Filà Conqueridors

2023 Adela López Santapau
Contrabandistes-Bandoleres

2024 Amparo Casterà González i Bernat Iñigo Calafat
Filà Mercaders

2025 MªLuz Trinidad Francés
Filà Corsàries de la Ribera

2026 Nayara Giménez Nadón
Comparsa Els de la Vila

PREGONER 2025

ADRIÀ
JAÉN

La conjunció del futur

En estos temps d'incerteses, de guerres i de pessimisme col·lectiu, hui vos vinc a proposar una solució minúscula, de tan sols una lletra, però que estic convençut que vos transformarà. I si la solució de molts dels problemes actuals raguera en la conjunció que duu com a estàndard la festa de Moros i Cristians?

Sí, heu entés bé. La solució de molts conflictes podria ser triar la conjunció «i» en comptes de la conjunció disjuntiva «o». Que no vos enganye la simplexa aparent d'una tria que pot esdevindre cabdal en el futur immediat de la civilització humana, ja que no és el mateix celebrar la festa de Moros i Cristians que proposar una tria entre moros o cristians, veritat? No, la dels Moros i Cristians no és una festa de la conjunció «o», ben al contrari, és la festa de la inclusió, de la conjunció «i». Moros i cristians, cristians i moros.

Esta tria pot semblar trivial, però fixeu-vos que no és el mateix dir que tu i jo gaudirem d'un pastís que afirmar que ho farem o tu o jo. La conjunció «i» té el poder d'incloure, de sumar, mentre que la conjunció

«o» ens fa triar: o tu o jo, o blanc o negre. Jo, amics i amigues, sempre he sigut més d'un bon blanc i negre per a esmorzar, si parlem de l'entrepà, o per a berenar, si parlem del granissat.

«La conjunció “i” té el poder d'incloure, de sumar, mentre que la conjunció “o” ens fa triar.»

Si ens escabussem en la història, veiem episodis en què la humanitat s'ha estimat més triar la conjunció de la confrontació que la pau i la unió. D'exemples, en tenim un fum! Quan el nostre rei en Jaume conquerí les terres valencianes i fundà el Regne de València ho feu en contra de la població àrab que vivia ací. O els moros o els cristians. Amb tot, la relació entre àrabs i europeus no sempre es decantà per la conjunció «o», hi hagué excepcions que ens mostraren les bondats de la conjunció «i», com per exemple la col·laboració de musulmans, jueus i cristians per a traduir tot el coneixement i posar-lo a l'abast de cada poble a recer

A stylized, low-poly illustration of a Moor and a Christian king facing each other. The Moor on the left wears a turban and a long beard, with a crescent moon above his head. The king on the right wears a crown and a long white beard, with a cross on his chest. The background is a light beige color with intricate geometric patterns in the corners.

UN ANY DE...

MOROS I CRISTIANS DE LA VILA D'ALZIRA

**Un any deixa moltes històries per
recordar.**

Un recorregut pels actes, les trobades i els
instants que han marcat este últim any.

L'ACTE DE PRESENTACIÓ DE CÀRRECS

Totes les persones que viuen i festegen les festes de Moros i Cristians d'Alzira, i també els que van involucrant-se, saben de la importància de l'acte que obri les festes: la presentació de càrrecs. Però coneixem per què va sorgir? Quan es va començar a celebrar-se l'acte a Alzira? A estes preguntes intenta donar resposta este article, aportant llum sobre els seus orígens i la seua història dins de la nostra festa.

Des del naixement de la nostra festa, l'any 2001, fins a l'any 2011, aquest acte no formava part dels esdeveniments dels Moros i Cristians de la nostra ciutat. És cap a l'any 2009 quan es planteja seriosament que la festa havia d'avançar i créixer, i un dels passos necessaris era poder incorporar-se a la UNDEF. Aquest el principal motiu de la introducció l'acte a Alzira, ja que, per a formar part de la UNDEF, calia dotar la festa de més contingut, i no es limitara únicament a una entrada. Així, apareixen les figures de les capitànies i les sultanies, els banderers, els caps d'esquadra i, com és natural, la necessitat de fer-ne una presentació oficial de tots ells.

Però, com s'havia de fer?

Un grup de festers es va posar mans a l'obra per tal d'aplanar el camí que possibilitara la incorporació a la UNDEF. Amb molt bon criteri, van buscar persones vinculades al món de la festa i membres de directives de la UNDEF per a què els orientaren sobre el camí a seguir. I apareix una figura clau: Pepe Lloret, molt conegut en el món fester, ja que havia sigut president de la Federació de Muro, aleshores vicepresident de la UNDEF. Va ser ell qui va indicar a aquell grup de festers què calia fer i de quina manera s'havia d'organitzar.

Així, l'any 2011 es va celebrar per primera vegada aquest acte, i va tindre lloc a l'auditori de la Casa de la Cultura d'Alzira. L'acte consistia únicament en la lectura de l'acta del cartell guanyador del concurs de cartells i en la presentació dels diferents estendards representatius de cada filà i comparsa. Amb el pas dels anys, l'acte va anar evolucionant. S'hi van incorporar els parlaments dels diferents capitans i capitanes, sultans i sultanes, així com el traspàs de l'arma, elements que es van introduir per primera vegada en la Presentació de Càrrecs de l'any 2013. En alguna edició també s'han estrenat algunes

composicions musicals pròpies, com va ocórrer l'any 2014 amb la presentació de la marxa cristiana Tafariers, o s'hi va incorporar el traspàs de la corona de Na Violant.

Tot i això, el pregó continuava celebrant-se el divendres de festes, després de l'Entrada Falsa, des de les muralles. No seria fins a l'any 2015 quan el pregó quedaria integrat definitivament dins de l'acte de la Presentació de Càrrecs i, per primera vegada, es celebraria al Gran Teatre de la ciutat, espai on ha continuat celebrant-se fins a l'actualitat.

Va ser precisament aquell exercici quan es va establir el format que, amb algunes modificacions, ha arribat fins als nostres dies: el pregó, la presentació oficial dels caps d'esquadra de cada filà i comparsa i dels principals càrrecs festers, amb una especial rellevància i reconeixement a la figura de Na Violant d'Hongria. L'única variació destacable és que l'anunci del cartell guanyador, des de fa dos anys, s'ha integrat dins de les celebracions del Mig Any Fester, en el concert d'homenatge a la música fester.

No queda res més que convidar-vos a tots a assistir i veure de primera mà aquest acte tan important i emotiu, ara tan nostre.

J.M. MERENCIANO
CREU CASAÑ

EXPOSICIÓ REINES OBLIDADES

La Federació de Moros i Cristians d'Alzira va inaugurar el passat mes de setembre una exposició a la Casa de la Cultura que mostrava el paper històric de les reines medievals valencianes. La mostra amb 18 panells dissenyats per l'il·lustrador Lawuerta (Jorge Lahuerta). L'exposició, inaugurada el dia 9, va estar oberta al públic fins el dia 20. A banda de les imatges de les reines, la mostra incloïa codis QR perquè els visitants pogueren escoltar i ampliar la informació sobre cadascuna. Així mateix es projectà un audiovisual de Adrián Giménez que contava els fets d'aquestes reines desconegudes. Informació facilitada per Vicent Baydal, professor d'Història a la Universitat Jaume I de Castelló i música de Xavier Quilis

L'exposició es proposà reivindicar la importància política de les reines durant l'Edat Mitjana, època on les dones nobles eren utilitzades com a moneda de canvi per consolidar dominis o aliances, però quan arribaven a ser reines assumien un paper cabdal en el govern.

A més a més, en l'exposició també estaven els vestits i les joies de les diferents na Violants d'Alzira, de sultans i de capitanes de la festa dels últims anys. Tot açò per a commemorar el 25 aniversari de la festa a Alzira. L'exposició està pensada per a ser itinerant en el futur. L'objectiu és cedir-la a l'Ajuntament d'Alzira i que es puga portar a altres llocs i així educar a la població en la importància de les dones en la història, en especial la nostra.

Cal dir l'interés i treballs dels festers, tant moros com cristians, per a dur a terme i preparar l'exposició. A hores d'ara hem de ressaltar la curiositat i èxit que obtingué.

PURA SANTACREU

La Casa de la Cultura acollí també, en una altra sala, la tradicional Exposició del Concurs de Cartells, amb la presència de l'obra guanyadora en 2025, titulada "Protagonistes de la festa" de l'artista Sergio Iborra Colomer.

EXPERIÈNCIA A FITUR

Com cada any la Federació de Moros i Cristians d'Alzira hem assistit a FITUR (Fira Internacional de Turisme) 2025 i com a Capitana Cristiana de les festes. Enguany hem estat allà amb la companyia de les diferents associacions culturals i festeres d'Alzira: confraries de Setmana Santa, fallers i falleres de Junta Local Fallera, membres de les festes de Partides i Barris i, per suposat, una representació del nostre Ajuntament. Enguany Alzira va centrar el tema del seu espai a FITUR en el 750 aniversari de la mort del Rei Jaume I i els actes de la seua commemoració a la ciutat.

Per la nostra part vam fer una visita pels espais culturals dels diferents pobles, ciutats i països presents a l'exposició internacional. També vam estar l'estant de la UNDEF on vam compartir temps i informació sobre la Festa en altres poblacions, vam rebre llibres amb tota la informació de les festes dels pobles i ciutats adherits. Assistirem a diferents xarrades inclosa la d'Alzira totes molt interessants i també trobarem alguns personatges de diferents temes fins i tot David Jones que per a la nostra Capitania haguera vingut que ni pintat. A QUÈ SÍ?

CAPITANA 2025 | M.LUZ TRINIDAD

TROBADES EN VALENCIÀ

La Federació de Comparses i Filaes de Moros i Cristians d'Alzira ha participat enguany en les Trobades d'Escoles en Valencià 2026, una iniciativa que, sota el lema "Tenim història, som futur", reivindica la importància de la nostra llengua com a element fonamental de la nostra identitat cultural i educativa.

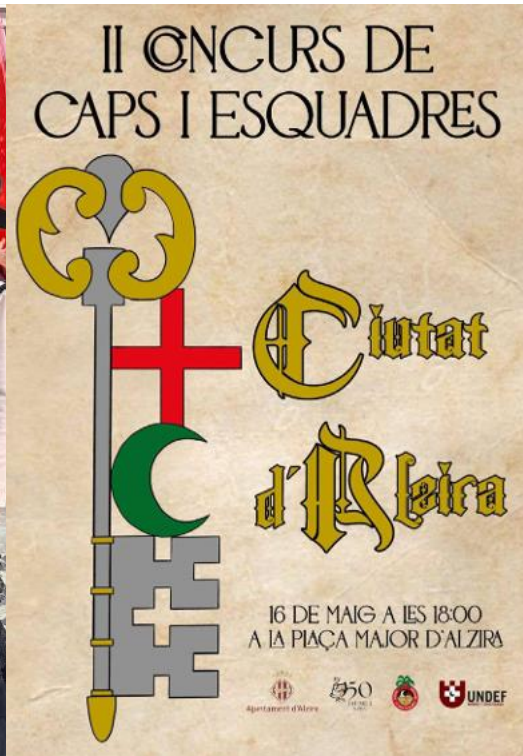
Les Trobades, organitzades per Escola Valenciana, constitueixen des de fa més de quaranta anys un gran punt de trobada per a l'alumnat, el professorat, les famílies i els col·lectius socials compromesos amb la promoció i la defensa del Valencià. Més que una festa, són una manifestació de convivència, participació i estima per la llengua pròpia, així com un espai de reivindicació per garantir la seua presència en tots els àmbits de la societat.

En aquest context, la participació dels Moros i Cristians d'Alzira va aportar un valor afegit a la jornada, ja que aquestes festes representen una de les manifestacions culturals més arrelades al País Valencià. Com que enguany la ciutat amfitriona era la nostra ciutat, considerarem que la nostra presència podia permetre acostar als més joves, una tradició que combina història, patrimoni, música, espectacle i germanor: la nostra festa!

Un dels moments més destacats de la participació festera va tindre lloc durant les activitats desenvolupades el matí del passat 19 d'abril. Diversos membres de la Federació de Moros i Cristians d'Alzira van desfilat per l'avinguda habilitada entre les casetes de les diferents entitats participants, oferint als assistents una mostra de l'essència de la festa. Acompanyats per la música festera, els participants alternaren marxes mores i marxes cristianes, omplint el recorregut de ritme, color i tradició. Aquesta desfilada va despertar la curiositat i l'admiració de grans i menuts, que pogueren gaudir de prop d'una de les expressions culturals valencianes més emblemàtiques.

La participació dels Moros i Cristians d'Alzira en les Trobades simbolitza la unió entre dos elements essencials de la nostra identitat: la llengua i la cultura popular. Tant les Trobades com les festes mores i cristianes comparteixen un mateix objectiu: mantindre viva l'herència rebuda de generacions anteriors i transmetre-la a les futures generacions. El lema d'enguany, "Tenim història, som futur", encaixa perfectament amb l'esperit dels Moros i Cristians. La festa és història perquè conserva i recrea una part important del nostre passat col·lectiu; però també és futur perquè continua evolucionant, incorporant noves generacions de festers i transmetent valors de convivència, participació i estima pel patrimoni cultural valencià. Així, la presència dels Moros i Cristians d'Alzira en les Trobades d'Escoles en Valencià 2026 es converteix en una magnífica oportunitat per mostrar que la llengua, les tradicions i la cultura popular formen part d'un mateix llegat que cal preservar i impulsar. Perquè, tal i com proclama el lema de les Trobades, tenim una història que ens defineix i un futur que construïm entre totes i tots.

ISA ZANON

2n CONCURS DE CAPS I ESQUADRES

El dia del concurs de Caps i Esquadres d'Alzira va ser un dia ple d'emocions que mai no oblidaré.

Des del primer moment vaig sentir moltíssims nervis. Era la primera vegada que ens presentàvem i tot era una novetat per a nosaltres. Feia molt de temps que assajàvem amb esforç, dedicació i sacrifici i volíem demostrar tota la feina que hi havia darrere de cada pas.

Amb tot i els nervis, vaig tenir la sort d'estar envoltada de les meues companyes. Ens recolzàvem les unes les altres, ens donàvem suport i ànims i aconseguíem calmar-nos entre totes. Aquesta companyia va ser una de les coses més boniques d'aquell dia, perquè ens va fer sentir que, passara el que passara, estàvem juntes.

Quan va arribar el moment de desfilar els nervis van desaparèixer. Eixírem amb la seguretat que ens donava la feina ben feta i desfilàrem com només nosaltres sabem fer-ho: amb unió, força i cor. En aquell instant vaig saber que havíem donat el millor de nosaltres mateixes.

En acabar, l'únic que vam poder fer va ser abraçar el nostre cap i rompre a plorar. Encara no sabíem si havíem guanyat o no, però això ja no era el més important. Ploràvem d'emoció, d'orgull i de satisfacció, perquè érem conscients que ho havíem donat tot. Tot l'esforç de tants assaigs havia valgut la pena.

Quan finalment van anunciar que érem les guanyadores, l'alegria va ser immensa. Aquell moment va ser la recompensa a tot el treball fet i va confirmar que la unió, l'esforç i la confiança entre nosaltres podien portar-nos molt lluny.

Sens dubte, va ser un dia que guardaré sempre al meu cor.

FILA MESTISSES

HOMENATGE A LA MÚSICA FESTERA

Si hi ha alguna cosa que ens caracteritza la festa de Moros i Cristians en el nostre esperit fester i musical. Així que no és estrany que un dels actes més arrelats i especials que tenim s'anomene "Homenatge a la música festera".

Cada any juntem totes les nostres bandes i toquem una marxa molt especial, aquella que tancarà la nostra desfilada, la que acompanya al capità, capitana, sultà o sultana en el dia més gran de la nostra festa, l'ENTRÀ. Arrancant amb l'entrada de bandes, l'homenatge a la música festera és el tro d'avis que dona pas al moment més important per a nosaltres, desfilant amb orgull fester pels carrers d'Alzira.

Enguany hem donat un passet més enllà, portant l'homenatge de la música festera a les portes de la nostra casa, al nucli del poble i allà dalt, des del balcó de l'Ajuntament la Capitana 2025, Mari Luz Trinidad i la nostra Na Violant, Ada Vela, van donar el to d'eixida junt a tots els festers i festeres. La primera vegada que aquest acte es porta a la plaça del Carbó, convertint-se en un moment, si cap encara més, molt especial per a tots nosaltres. Vore el director del concert dirigint del balcó del Saló Noble de la Casa de la Ciutat ens dona, a més d'alegria i goig, el sentiment

d'igualtat i germanor entre totes les persones del món fester d'Alzira.

En sonar de les primeres notes de la composició creada per a la capitana tan sols existien dos coses, la marxa i nosaltres, unint totes les comparses i filaes en una mateixa marxa i una mateixa festa i una plaça, la més solemne del poble.

Des d'aquestes paraules convida a tots i a totes a acudir a aquest acte tan especial per als nostres festers, amb la il·lusió i el desig que cada vegada siga més gran, com nosaltres que passet a passet anem creixent en el poble d'Alzira i donant el nostre major esforç per a que tot el món gaudisca de les festes junt a nosaltres.

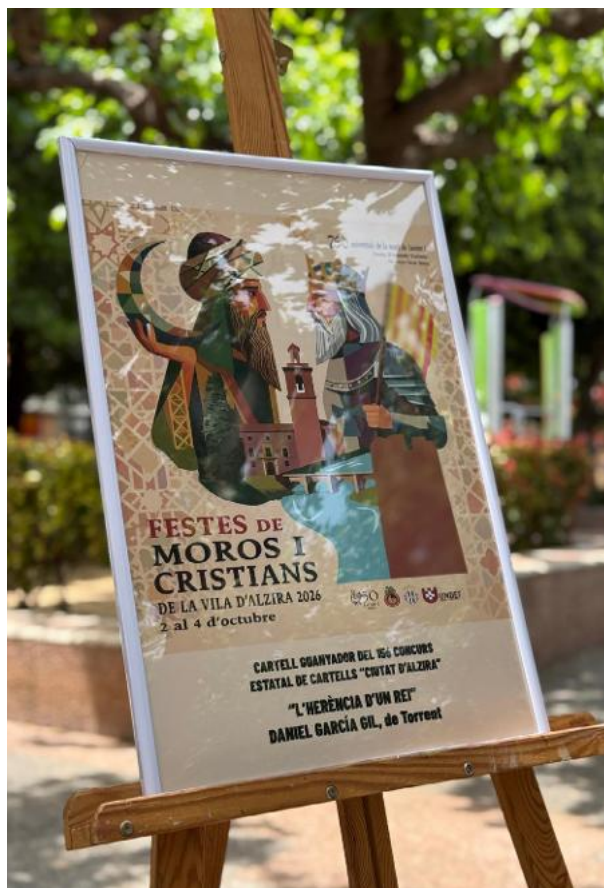
BETLEM SANTACREU TRINIDAD
FAVORITA DE LA CAPITANA 2025

CONCERT DE MÚSICA FESTERA

Gràcies per ajudar-nos
a donar visibilitat.

Des d'ADAFIR volem expressar el nostre agraïment més sincer a la Federació de Moros i Cristians d'Alzira per haver triat la nostra associació per a la rifa solidària celebrada amb motiu del Mig Any Fester. Per a nosaltres va ser un privilegi autèntic formar part d'una jornada tan especial. Més enllà de l'ajuda que suposa per a una entitat com la nostra, aquest tipus d'iniciatives ens permeten acostar la realitat de la fibromiàlgia a moltes persones i continuar donant visibilitat a una malaltia que, malauradament, encara és molt desconeguda.

Tot just acabàvem de tornar d'un viatge intens a Osca, on havíem assistit a una trobada sobre fibromiàlgia. Però no vam dubtar ni un moment a acompanyar-vos. Sabíem que era una ocasió important i volíem estar presents per a compartir la nostra tasca i gaudir d'una jornada plena de solidaritat. Des del primer moment ens vam sentir molt ben acollides. Va ser emocionant comprovar com tantes persones es van implicar perquè la rifa fora un èxit. Veure la quantitat de comerços, empreses i col·laboradors que havien donat regals ens va fer sentir molt recolzats. En els temps que corren, trobar tanta generositat i tantes ganes de col·laborar no és una cosa que passe cada dia i per això ho valorem encara més. El concert de Música Festera, ofert per l'Agrupació Ibn Jafadja de la Societat Musical d'Alzira, va ser preciós i va crear

un ambient molt especial. En la rifa solidària va ser molt emocionant veure la participació de la gent i sentir l'afecte amb què s'acostaven a conèixer-nos, a preguntar per l'associació i a col·laborar amb tanta il·lusió.

Vam tornar a casa amb la sensació d'haver viscut una vesprada molt especial. Més enllà de la col·laboració rebuda, ens emportarem l'afecte, la proximitat i el compromís de totes les persones que van fer possible aquest esdeveniment. Aquest suport ens dona força per continuar treballant cada dia per les persones afectades per fibromiàlgia i les seues famílies. Volem donar les gràcies molt especialment a la Federació de Moros i Cristians d'Alzira per comptar amb ADAFIR i per fer possible una iniciativa tan bonica. Gràcies per la vostra implicació, per la vostra sensibilitat i per demostrar que la festa també pot ser un espai per a la solidaritat i el suport als que més ho necessiten. Gestos com aquest ens recorden que la solidaritat continua molt viva i que quan un poble s'uneix per una bona causa s'aconsegueixen coses meravelloses. Gràcies per ajudar-nos a seguir donant visibilitat a la fibromiàlgia i per caminar al nostre costat.

GRÀCIES DE COR!
ÀNGELA LÓPEZ, PRESIDENTA D'ADAFIR

50

ANIVERSARI
DE LA

El passat dia 20 de juny, la federació de Comparses i Filaes d'Alzira, va participar al desfile commemoratiu del 50 aniversari de l'UNDEF a Cocentaina. Alzira va participar amb el nostre estendard, dos esquadres, una mora i una cristiana.

Per als festers d'Alzira i de la resta de poblacions de l'UNDEF va ser un fet històric. Era la primera vegada que s'ajuntaven més de 1000 festers de més de 50 poblacions diferents per a celebrar de forma conjunta la nostra festa i la nostra identitat.

Nosaltres som una festa menuda dins de l'entorn UNDEF, menuda en tamany però gran en qualitat. Allí poguérem desfilar amb la resta de companys festers, demostrant la nostra elegància i la nostra sapiència en l'art de desfilar. Poguérem gaudir, tota la vesprada i la nit d'una experiència de germanor, tradició i, sobretot, d'un sentiment comú que ens fa més forts i reforça la nostra identitat com a Moros i Cristians, com a FESTERS. Ens hem sentit integrats i protagonistes d'un acte tan grandios, que marcarà un punt d'inflexió en la nostra festa. Perquè ja ens mereixíem que després de 25 anys ens n'adonàrem de què bé que fem les coses i quanta qualitat festera tenim a Alzira.

Estic convençut que este acte serà una espenta per a totes les comparses i filaes per a què creguen en el que fan veient que la realitat que hi ha fora és també nostra, que formem part d'una gran família i que som part important d'ella i, a més a més compten amb nosaltres.

Hem demostrat al llarg dels anys que som festers amb molta tradició, qualitat, alegria, que tenim capacitat de treball i de fer festa i que representem la nostra ciutat de la forma més digna que pot fer qualsevol fester amb el seu poble.

AMUNT LA FESTA
JOSE GABRIEL PIERA SERENA

FELIÇOS 25, A PER 25 MÉS!!!

“En novembre
de l'any 2000
va nèixer una il·lusió”.

La d'Antonio Martínez “Conill”, perquè una ciutat amb un passat musulmà tan important com la nostra gaudira d'unes festes dedicades a la Mitja Lluna.

Va ser en la reunió on es feia balanç del Mig Any de 2000 que les falles del sector de la Vila organitzaven conjuntament. Toni va dir “-Per què no fer una Parà Mora?”. I durant l'any anaren preparant-ho tot perquè les falles del Mercat, Plaça del Forn, Sant Roc, Pere Morell i l'Avinguda Luís Súñer organitzaren unes filaes junt a altres no fallers que primer es digueren los Unos, després Kelme i finalment i de manera molt encertada, Alborxins, perquè venien dels extramurs de la Vila. El 23 de setembre va ser la primera desfilada. En la segona edició les festes ja es celebraren el primer diumenge d'octubre.

I la festa va experimentar una ràpida evolució. En 2004 s'ampliaren els actes a dos dies amb la incorporació de l'Olla Mora i la primera Arcabussada. Aquell mateix any es produí un altre fet transcendent: les dones s'incorporaren oficialment a la festa amb les primeres filaes femenines, consolidant la participació igualitària dins del món fester. Fins el moment sols estaven presents amb el ballet tribal fundat en 2002.

També en 2004 es va instaurar la representació de la figura del rei Jaume I, representat per Pascual Tudela, autor de la primera Ambaixada de la Conquesta d'Alzira. El Conqueridor va començar a ser acompanyat en 2008 per la seua segona dona, na Violant d'Hongria.

La consolidació de les comparses mores va donar pas a la creació del bàndol cristià. Després d'alguns intents previs, en 2007 desfilaren per primera vegada els Conqueridors del Rei en Jaume, als qui seguien Creuats, Riberencs, Templaris, Contrabandistes, Bandoleres i Corsàries de la Ribera. Paral·lelament, també sorgiren noves comparses mores com Alí Ben Bufat, Granotes i Al Jazirins, que desaparegueren. En 2024 es fundà la comparsa Tuaregs.

La festa també evolucionà en l'àmbit musical i protocol·lari. En 2008 es va celebrar la primera Entrà de Bandes i es crearen agrupacions com La Colla del Tambor i els Tambors de Batalla. A partir de 2009 l'Entrà passà definitivament al dissabte i el diumenge, els arcabussers van fer una parada a l'església de Santa Caterina per retre homenatge a la recentment nomenada patrona de la festa. (Un dels requisits necessaris per entrar a UNDEF).

L'any 2010 va marcar un abans i un després en la festa coincidint amb el desé aniversari. Es van instaurar el concurs de cartells, la presentació oficial de càrrecs, el pregó, el primer llibre de festes i una exposició commemorativa. Les tradicionals Esquadres d'Honor evolucionaren fins a convertir-se en les actuals Sultanies i Capitanies, aportant espectacularitat als finals de les Entrades. Totes estes iniciatives contribuïren decisivament a la consolidació de la festa. Fruit d'aquest treball i esforç, en 2012 les Festes de Moros i Cristians d'Alzira s'integraren en la Unió Nacional d'Entitats Festeres (UNDEF) i en 2016 foren declarades Festa d'Interés Turístic Local, un important reconeixement institucional que impulsà encara més la seua projecció.

“Totes estes iniciatives contribuïren decisivament a la consolidació de la festa”.

En 2010 es potenciaren nombroses activitats culturals. Es crearen el Mig Any Fester, la Setmana Cultural, conferències, concursos de dibuix, concerts de música festera, exposicions, trobades amb altres associacions i visites guiades per la Vila. Igualment, la festa començà a participar en Fitur, en cavalcades, actes institucionals i diferents esdeveniments culturals de la ciutat, fent-se cada vegada més visible entre la ciutadania. Els espais festers també evolucionaren. El campament passà de la plaça del Mercat a la plaça del Regne, buscant una major presència pública, mentre que els actes de presentació de càrrecs anaren traslladant-se a espais de major capacitat com la Casa de la Cultura i posteriorment el Gran Teatre, reflex del constant creixement de participants i públic.

Els anys 2020 i 2021 estigueren marcats per la pandèmia COVID-19. Les festes de 2020 hagueren de suspendre's completament i les de 2021 se celebraren de forma excepcional, amb retard, limitacions sanitàries i l'obligació de desfilat amb mascareta. Tot i això, la il·lusió dels festers va permetre mantenir viva la celebració fins al retorn de la normalitat en 2022. A partir de llavors es recuperaren tots els actes i s'introduïren novetats organitzatives, com el trasllat de l'Ambaixada al divendres, el concurs gastronòmic de l'Olla Mora i noves iniciatives per fomentar la participació escolar i ciutadana. Un dels aspectes més destacats dels últims anys ha sigut el compromís social de la festa. Les visites a residències de majors, les rifes solidàries i altres iniciatives benèfiques han convertit les Festes de Moros i Cristians d'Alzira en una celebració oberta, compromesa i implicada amb

la societat alzirenca. I el compromís amb la cultura com l'exposició de les Reines Valencianes Medievals.

En 2025 es va celebrar el primer Concurs Estatal de Caps i Esquadres “Ciutat d'Alzira”, es va fer un curs d'arcabusseria amb l'objectiu de recuperar l'Arcabussada i s'aprovà el reglament de funcionament de la Federació de Comparses i Filaes. L'any 2026, la festa continua endavant. Alzira participà en la desfilada commemorativa del 50 aniversari de la UNDEF a Cocentaina i, després de molts anys de reivindicacions, la Federació aconseguí una seu pròpia al carrer Hort dels Frares, un espai que simbolitza la consolidació definitiva del projecte.

En només vint-i-cinc anys, les Festes de Moros i Cristians d'Alzira han passat de ser una iniciativa il·lusionant d'un reduït grup de persones a convertir-se en una de les principals celebracions festives de la ciutat. El treball de centenars de festers, la incorporació constant de noves comparses i filaes, l'esforç organitzatiu i el suport institucional han permés construir una festa moderna, participativa i amb una forta projecció cultural i turística.

“Encarem la 26a edició de la Festa amb la mirada posada en el futur”.

Encarem la 26a edició de la Festa amb la mirada posada en el futur, la Federació afronta les pròximes edicions amb el mateix esperit que va inspirar els seus fundadors: fer créixer una festa que ja forma part del patrimoni festiu i cultural d'Alzira i que aspira a continuar arrelant entre les noves generacions.

Per a conèixer en profunditat la història (i també la prehistòria) de la nostra festa, podeu consultar-la en www.morosicristiansalzira.com/historia.

DAVID CHORDÀ I ARGENT

Aportació de trages a l'Arxiu Municipal en l'exposició -Alzira, casa de Reis-

Compromís de la nostra festa en el 50 aniversari de la UNDEF

Capitana 2025 i Sultana 2026 participant a la cavalcada de Reis de 2025

Colònia alzirenya a València 2026

Desfilada 50 aniversari de la UNDEF

Exposició del 25 aniversari de la Filà Mercaders 2025

Inauguració de la nova seu de la Federació de Moros i Cristians

Llegir en València de Bromera 2026

Filaes i Comparses participen en la recreació de l'acte de la commemoració 750 aniversari de la mort de Jaume I

Inauguració del mercat medieval de les festes de MiC 2025

Misa de campanya coordinadora de festes de barris i partides d'Alzira 2025

Ofrena a la Mare de Déu del Lluch 2025

Na Violant en la Presentació de càrrecs 2025

Ofrena de flors de San Josep 2026

Presentació de la Fallera Major Infantil d'Alzira 2026

Presentació de càrrecs 2025

President i secretari de la Federació junt a la Capitana 2025 als Premis Literaris Ciutat d'Alzira

Representants de la Federació en l'ofrena del 9 d'octubre 2025

Traspàs de càrrecs dels Sultans 2024 a la Capitana 2025, junt a la Na Violant i el President de Federació

APORTACIONS CULTURALS

**Conèixer d'on venim és també una manera
de mantindre viva la nostra història.**

Un espai per a descobrir històries, recuperar
memòries i compartir mirades que ens ajuden a
entendre millor les nostres arrels i el llegat que
ens ha portat fins ací.

CRÒNIQUES medievals

PURA
SANTACREU
BERENGUER

Quan la corona d'Aragó es va expandir per la Mediterrània als segles XIII i XIV va passar per moments d'eufòria en tots els àmbits polític, econòmic i cultural. És lògic que es produïren textos orals i escrits contant les gestes reials, conquestes, tractats... Amb les **Cròniques** coneixem de primera mà el període de màxim esplendor de la corona catalanoaragonesa: les conquestes de Mallorca i de València, l'expansió per la Mediterrània (conquestes de Sicília i de Sardenya i les expedicions al nord d'Àfrica) i, posteriorment, les etapes menys bel·licoses i més centrades en les intrigues de la cort.

I podem dir més encara les **Quatre Grans Cròniques** són el conjunt historiogràfic més important de l'Europa medieval. A més del gran valor com a font d'informació d'uns esdeveniments, les Cròniques tenen un alt valor literari, tant per la recreació dels fets narrats, com per la seua estructura narrativa i la inclusió de diàlegs, que ens fan considerar-les com un precedent de la novel·la. Les Cròniques relaten fets més o menys contemporanis als autors i molt propers a les seues vides.

- **Crònica de Jaume I (Llibre dels fets).** Dictada pel mateix rei, és la primera autobiografia d'un monarca a Europa. Destaca la visió de la conquesta amb to religiós.

- **Crònica de Bernat Desclot.** Centrada en el regnat de Pere el Gran. És la més objectiva i rigorosa, destaquen les descripcions de batalles i l'ús de fonts documentals.

- **Crònica de Ramon Muntaner.** Escrita des de l'experiència pròpia, ja que va acompanyar els diferents reis dels que ens parla amb un to popular, patriòtic i adreçat a ser llegit en veu alta.

- **Crònica de Pere el Cerimoniós.** Supervisada pel monarca, és la justificació del seu regnat i mostra un estil més calculat i burocràtic propi d'un gran regne.

CRÒNICA DE JAUME I

En la primera part inclou els precedents familiars, l'engendrament del rei, la batalla de Muret i la seua estada a Montsó. La segona part recull, entre altres episodis bèl·lics, les conquestes de Mallorca i València. La narració és més detallada, fet que permet deduir que es redactà poc temps després dels esdeveniments que s'hi recullen. La tercera part recull, especialment, els conflictes amb Alfons X de Castella, les campanyes de pacificació de València i la revolta de la noblesa aragonesa contra el rei. La darrera part narra els fets esdevinguts entre el 1265 i el 1276, els conflictes a València, la conquesta de Múrcia, els conflictes amb els propis fills de Jaume I, els contactes amb Alfons X de Castella. Ací, de nou, la narració torna a ser precisa i detallada, i se sol admetre que els últims capítols, que recullen la darrera malaltia i la mort del rei, foren escrits per una altra persona.

CRÒNICA DE BERNAT DESCLOT

El *Llibre del rei en Pere e dels seus antecessors passats*, coneguda també com a Crònica de Bernat Desclot, és el relat del regnat del rei Pere, fill de Jaume I. L'autor, funcionari de la cort.

Desclot hi incorporà diversos mecanismes narratius propis de la literatura cortesana, com per exemple elements de la literatura cavalleresca o la poesia trobadoresca. En aquest sentit, el protagonista (Pere el Gran) és descrit seguint el prototip d'heroi èpic que és capaç de gestes èpiques i alhora segueix el prototip de bon rei. Per contra, els antagonistes com Jaume II el Just o Carles d'Anjou són descrits com a personatges sense valors cavallerescos ni cortesos.

CRÒNICA DE RAMON MUNTANER

Comprén des dels temps de Jaume I fins a la coronació d'Alfons III el Benigne, és a dir, els cinc regnats contemporanis que conegué de primera mà l'autor. En esta Crònica hi ha una relació estreta entre els fets històrics i els que l'autor va viure personalment, com per exemple la seua participació en l'expedició dels almogàvers a l'Orient. La certesa del relat la certifica, perquè ell era allí, en el moment en què es van produir els fets. Amb la seua Crònica, Muntaner vol deixar constància dels seus mèrits servint els reis de la Corona d'Aragó, al mateix temps que vol fer una exaltació de la Corona. També es pot dir que és un text per a ensenyar i mostrar l'exemple dels grans reis.

CRÒNICA DE PERE EL CERIMONIÓS

Conta el regnat d'aquest rei, una època d'esplendor de les nostres lletres. A l'igual que Jaume I, va ser el propi rei Cerimoniós el que va dictar directament la redacció de l'obra per part d'un equip d'escriptors. Aquesta crònica mostra la situació política del segle XIV, caracteritzada per l'intent de la monarquia d'enfortir el seu poder davant dels nobles i les ciutats. La figura del Cerimoniós és més a prop dels prínceps renaixentistes que no dels cavallers medievals. La intriga, la política sense escrúpols, la sang freda i la crueltat defineixen la psicologia dels reis, segons es dedueix de la mateixa narració.

Audio text
Cròniques Medievales

Text
Cròniques Medievales

CREUATS

En la conquesta de València

Aquest any amb motiu del 750 aniversari de la mort de Jaume I i juntament amb la celebració del 30 de desembre de 2025, dia en què és commemorada l'entrada del rei en la ciutat d'Alzira, anem a seguir parlant de la relació dels croats o creuats en la conquesta de Jaume I als territoris valencians ocupats per els musulmans.

Efectivament, la conquesta de València per part de Jaume I va ser formalment una croada, tot i que els interessos eren polítics i territorials, l'Església va recolzar i ajudar la conquesta de nous territoris quan el febrer de l'any 1237 el papa Gregori IX va emetre una butlla de croada específica per a la conquesta de València de mans sarraïnes. La concessió de la butlla atorgava la indulgència plenària, és a dir, el perdó dels pecats a tots els qui participaren en la campanya militar contra els musulmans. També Finançament ja que l'Església va col·laborar econòmicament i amb exèrcits. I, evidentment fou una crida europea contra l'infidel i la recompensa de terres.

La conquesta jaumina es va realitzar en diverses etapes, iniciant-se amb la conquesta de Borriana i després la resta de llocs situats en la part septentrional de la taifa de València. Jaume I va partir de Terol seguint la vall del riu Palància i comptant amb l'aliança de l'antic governador almohade Abu Zayd. Borriana va caure el 16 de juliol després d'un difícil setge. A continuació es van rendir la majoria dels castells del nord com Peníscola, Alcaatén o Vilafamés. A partir d'això Borriana es va convertir en el centre logístic de la conquesta i residència de la cort reial. La segona etapa (1237 i 1238) va consistir en la conquesta de la ciutat de València. Prometé bens als qui l'ajudaren i va sol·licitar el suport del papa Gregori IX, com ja hem dit. S'inicià la lluita de València després d'haver rebutjat Jaume I l'oferta de Zayyan del pagament d'un fort tribut anual i la cessió de tots els castells al nord del riu Túria a canvi de la pau. Jaume I feu la seua entrada solemne a la ciutat el 9 d'octubre. La nova frontera amb els musulmans es

va establir en el riu Xúquer a la fi de 1238. L'última etapa va començar amb la conquesta d'Alzira en 1242, seguida de les ciutats de Dénia i Xàtiva, i es va tancar amb la conquesta de Biar al febrer de 1245, on va quedar fixada la frontera meridional del nou regne, complint-se el Tractat d'Almizra firmat l'any anterior per les Corones de Castella i d'Aragó.

Acabada la conquesta de València molts cavallers croats continuaren la lluita religiosa i militar contra la pirateria berberisca.

Creuat Riberenc

TONI
FRESQUET
GÓMEZ

ALZIRA

La clau del Regne, la clau de la festa de Moros i Cristians

Excavacions de la Casa Reial de Jaume I
en la Vila d'Alzira

Regidor de
Patrimoni Històric

XAVI
PÉREZ
i JUANES

*«Algezira era bon loch e honrat, e dels
meylors que fossen en lo regne de València.»
— Llibre dels Fets, Jaume I.*

Poques paraules descriuen millor el valor històric de la nostra ciutat. Fa quasi huit segles, el rei Jaume I ja reconeixia la importància estratègica, política i humana d'Alzira. Enguany, precisament quan commemorem el 750 aniversari de la seua mort a la nostra ciutat, esta afirmació adquireix un significat encara més profund. Alzira no sols va ser protagonista d'un dels episodis més transcendents de la història del nostre poble, sinó també el lloc on es va apagar la vida del monarca que va marcar el naixement del Regne de València.

Des de la Regidoria de Patrimoni, esta efemèride representa una oportunitat excepcional per a reivindicar el nostre llegat històric i reforçar el compromís amb la seua conservació, difusió i estima. El patrimoni és la memòria viva d'un poble, però també és allò que ens identifica, ens cohesiona i ens projecta cap al futur.

Les Festes de Moros i Cristians de la Vila d'Alzira són una magnífica expressió d'este patrimoni compartit. Més enllà de l'espectacularitat de les desfilades, de la música, de la bellesa dels vestits o de la convivència festera, estes celebracions ens permeten recordar i recrear uns fets històrics que formen part de la nostra identitat col·lectiva. La festa es converteix així en un pont entre la història i el present, mantenint viu un llegat que cada generació té la responsabilitat de preservar.

En un any tan especial, en què Alzira ret homenatge a la figura de Jaume I, les Festes de Moros i Cristians adquireixen una dimensió encara més significativa. Són un exemple de com la cultura, la història i la participació ciutadana poden caminar juntes per reforçar el sentiment de pertinença i posar en valor el nostre extraordinari patrimoni.

Vull traslladar la meua més sincera felicitació a la Federació de Moros i Cristians de la Vila d'Alzira per l'esforç, la dedicació i la il·lusió amb què treballa durant tot l'any perquè estes festes continuen creixent. De manera molt especial, felicite el seu president, Juan Santacreu, pel seu compromís i la seua capacitat de liderar un projecte que és ja un referent cultural i festiu per a la nostra ciutat.

Desitge que tots els festers i festeres, així com tota la ciutadania, gaudisquen intensament d'unes festes plenes de germanor, emoció i orgull per la nostra història. Que la commemoració dels 750 anys de la mort de Jaume I ens inspire a continuar protegint el nostre patrimoni i a mantindre viva la memòria d'Alzira, una ciutat que, com ja va escriure el mateix Conqueridor, era i continua sent «bon lloc i honrat».

Bones Festes de Moros i Cristians!

I si JAUME I tornara a Alzira?

Més d'una vegada m'he preguntat què passaria si Jaume I tornara un dia a Alzira.

Segurament no reconeixeria moltes coses. Els ponts, els carrers, els edificis moderns, els cotxes... Però estic convençuda que hi hauria altres que sí que entendria perfectament: les ganes que continuem tenint de recordar la nostra història i de contar-la a les noves generacions.

Enguany, quan es compleixen 750 anys de la seua mort, des del Departament de Patrimoni i Turisme ens vam plantejar un repte. No volíem limitar-nos a commemorar una efemèride. Volíem que la ciutadania poguera acostar-se a Jaume I d'una manera diferent, que la història deixara de ser una successió de dates per a convertir-se en una experiència.

I, sobretot, volíem que els alzirenys redescobriren la seua ciutat.

No hi havia millor manera d'iniciar la commemoració que amb un gest de generositat. La Setmana Internacional dels Museus va començar amb la donació al MUMA de cinc obres d'Antonio Espinar inspirades en la figura de Jaume I i en la seua relació amb Alzira. Més enllà del valor artístic de les pintures, aquell acte ens va recordar una cosa fonamental: els museus no es construeixen només amb edificis,

vitriures o peces antigues. També es construeixen gràcies a les persones que decidixen compartir amb tota la societat una part del seu treball, de la seua sensibilitat i de la seua mirada. Des d'eixe moment, les obres deixaren de ser patrimoni particular per a convertir-se en patrimoni de tots els alzirenys.

Per això, al llarg d'estos mesos hem intentat acostar-nos al nostre passat des de moltes perspectives diferents.

Una de les experiències més sorprenents va ser el viatge virtual a l'Alzira medieval realitzat amb intel·ligència artificial. Acostumem a imaginar la ciutat medieval a partir de plànols, gravats o descripcions escrites, però aquella recreació ens va permetre fer una cosa molt diferent: caminar mentalment pels seus carrers, contemplar els edificis desapareguts, entendre la relació de la ciutat amb el riu i descobrir per què Alzira va ser una de les poblacions més importants del nou Regne de València. Durant uns instants, aquella ciutat que només existia en la documentació històrica tornava a cobrar vida davant

Cap de secció
Patrimoni i Turisme

MÓNICA
IBÁÑEZ
BARTOLOMÉ

dels nostres ulls. Va ser una experiència fantàstica!

També vam presentar la maqueta de la Casa Reial, un edifici fonamental per entendre la relació entre Jaume I i Alzira. Gràcies al treball de reconstrucció realitzat a partir de les excavacions arqueològiques i de les fonts històriques, el públic va poder visualitzar un espai desaparegut que durant dècades havia sigut difícil d'imaginar. De sobte, allò que fins aleshores era una referència en llibres i documents adquiria volum, dimensions i presència física.

La commemoració també ens va permetre explorar noves formes de divulgació. Amb la presentació de tres audiovisuals dedicats a episodis significatius de la vida de Jaume I —la capitulació d'Alzira, el reconeixement del seu fill Ferran i la seua abdicació— vam intentar acostar la història al gran públic a través de l'emoció, la imatge i la narració. A més, es van crear amb criteris d'accessibilitat i interpretació en llengua de signes, perquè el patrimoni ha de ser, abans que res, un espai compartit.

Però la història també necessita eixir al carrer.

Amb la visita teatralitzada «Les dones de Jaume» vam voler acostar-nos al monarca des d'una perspectiva que sovint queda en segon terme. Al llarg del recorregut pels carrers i espais més emblemàtics del centre històric, els participants descobriren la història de Jaume I a través de les dones que marcaren la seua vida i el seu regnat. La seua mare, Maria de Montpeller; la reina Violant d'Hongria; Teresa Gil de Vidaure, Ginesa, l'amant alzirenya... anaven apareixent davant dels visitants per a parlar-nos no sols del rei, sinó també dels seus propis sentiments, aspiracions i decisions. La ruta ens permetia entendre millor el paper de la dona en la societat del segle XIII, les aliances polítiques, la religiositat, la vida quotidiana i les intrigues de la cort. En definitiva, ens recordava que la història no l'escriuen només els reis, sinó també totes aquelles persones que, moltes vegades des de l'ombra, contribuïren a construir-la.

«El misteri de la mocadorà», va convertir el MUMA en l'escenari d'una intriga medieval on els visitants deixaven de ser simples espectadors per convertir-se en protagonistes. La història ens presentava una Na Violant ben diferent de la que apareix als llibres, capaç d'establir una amistat sincera amb una jove musulmana de la vila. A través dels seus diàlegs i cançons els participants descobrien una realitat que sovint oblidem: que la història no està feta únicament de conquestes, guerres o decisions polítiques, sinó també de persones que conviuen, es coneixen i aprenen les unes de les altres. En una ciutat com Alzira, marcada durant segles per la convivència de cultures diverses, aquella història menuda acabava transmetent un missatge molt important i de rabiosa actualitat.

Aprendre història també pot ser divertit, participatiu

i sorprenent!

Les visites guiades al MUMA, a l'ETNOMUMA i la ruta «Caminant amb Jaume I» completaren i completaran, pel que queda d'any, esta mirada sobre la ciutat. A través dels objectes conservats al museu, dels edificis històrics i dels espais urbans que encara conserven la petjada medieval, els participants descobriren que el passat continua present al nostre voltant, moltes vegades sense que ens n'adonem.

Però enmig de totes estes activitats, hi havia una presència silenciosa que per a mi va tindre un significat molt especial: Les imatges de Sant Bernat, Maria i Gràcia.

Durant mesos han estat al MUMA per a ser restaurades. Moltes persones s'han interessat per ells, han preguntat pel seu procés d'intervenció i han aprofitat per conèixer millor la seua història. I quina història!

Bernat i les seues germanes van nàixer en una família musulmana de l'Alzira andalusina. Formaven part d'aquella societat que existia abans de la conquesta de Jaume I. Posteriorment es convertiren al cristianisme i acabaren convertint-se en els sants patrons de la ciutat. Fascinant!

En una ciutat que celebra les festes de Moros i Cristians, tindre Sant Bernat i les seues germanes al museu mentre commemoràvem els 750 anys de la mort de Jaume I semblava quasi un símbol. Un recordatori que la història d'Alzira no és una història d'un únic poble ni d'una única cultura. És la suma de moltes herències, moltes tradicions i moltes maneres d'entendre el món.

Potser per això va resultar tan significativa la conferència impartida per Umberto Bongianino, professor de la Universitat d'Oxford, sobre el magnífic sòcol islàmic conservat al MUMA. Aquella intervenció no sols va permetre aprofundir en el coneixement d'una peça excepcional del nostre patrimoni, sinó que també va demostrar que la història d'Alzira desperta interès molt més enllà de les nostres fronteres. Saber que un fragment de mur conservat al nostre museu és objecte d'estudi en una de les universitats més prestigioses del món ens recorda que el patrimoni local també forma part de la història universal.

Al final, això és el que hem intentat fer durant este Any Jaume I: crear ponts entre passat i present. Utilitzar la investigació, la tecnologia, les recreacions històriques, les visites guiades, els museus i el patrimoni per a contar una mateixa història des de perspectives diferents.

Perquè la història no és una relació de dates. És una conversa.

I set-cents cinquanta anys després de la mort de Jaume I, a Alzira continuem tenint moltes coses a dir.

L'ANY JAUME I una oportunitat per acostar la història a la ciutadania

Cap de secció
Arxiu Municipal d'Alzira

CARLES
CAPELLINO
CARLOS

Les commemoracions històriques constitueixen una excel·lent oportunitat per divulgar el nostre patrimoni. Més enllà del record d'una data assenyalada, permeten acostar la història a la ciutadania, generar nous espais de reflexió i posar en valor els documents que ens ajuden a entendre el nostre passat. Amb aquest esperit, l'Arxiu Municipal d'Alzira ha volgut convertir el 750 aniversari de la mort de Jaume I en molt més que una simple efemèride. Des del primer moment vam entendre que aquesta commemoració havia d'anar més enllà del record institucional i convertir-se en un projecte capaç d'explicar la figura del rei Conqueridor a través dels documents, però també de reivindicar el paper dels arxius com a centres de coneixement, investigació i divulgació.

Alzira és, probablement, una de les ciutats valencianes amb més motius per recordar Jaume I. El monarca hi va residir en nombroses ocasions, hi va signar documents, hi va prendre decisions transcendents per al nou Regne de València i

fou ací, a la Casa Reial d'Alzira, on va abdicar en favor del seu fill, l'infant Pere, en un dels episodis més transcendents dels darrers dies de la seua vida. La tradició ha situat també la seua mort a la ciutat, una qüestió que continua sent objecte de debat historiogràfic. Parlar de Jaume I a Alzira és, en definitiva, parlar d'una part fonamental de la nostra pròpia història.

Els arxius són un dels serveis públics menys coneguts per la ciutadania i, alhora, un dels més imprescindibles. Custodien els documents que garantixen els drets de les persones, preserven la memòria de les institucions i conserven un patrimoni documental que forma part de la nostra identitat col·lectiva. Però la seua funció no acaba en la conservació. Un arxiu públic del segle XXI també ha de facilitar l'accés a la informació, impulsar la investigació i acostar els documents a la societat mitjançant activitats de difusió i divulgació. Els documents no poden quedar tancats als dipòsits. El

seu vertader valor apareix quan es converteixen en una eina al servei de la ciutadania.

Aquesta ha estat la filosofia que ha inspirat totes les activitats de l'Any Jaume I. El nostre objectiu no era arribar únicament als investigadors o als especialistes, sinó també a totes aquelles persones que, sense tindre una formació específica en història, senten curiositat pel passat de la seua ciutat i per la pròpia història.

L'eix central de la programació ha estat el cicle de conferències «**Els documents d'un rei**», format per nou ponències impartides per alguns dels principals especialistes en Jaume I, la Corona d'Aragó i la història medieval valenciana. Des del primer moment vam demanar als conferenciant que adaptaren el seu llenguatge a un públic ampli. Volíem unes conferències rigoroses, però accessibles; acadèmiques, però divulgatives. La resposta del públic ha superat totes les expectatives, amb una assistència mitjana superior al centenar de persones en cada sessió.

La commemoració, però, no s'ha limitat a les conferències. Una de les primeres activitats va ser l'exposició «**Alzira, casa reial**», organitzada per l'Arxiu Municipal d'Alzira amb la col·laboració de la Federació de Moros i Cristians d'Alzira. La mostra recorria la vida de Jaume I, el paper fonamental que Alzira va exercir durant el seu regnat i la importància de les reines de la Corona d'Aragó, massa sovint relegades a un segon pla per la historiografia.

L'exposició també ha estat el punt de partida d'una intensa activitat educativa. Durant quasi tres mesos, nombrosos grups d'alumnes de segon i tercer d'ESO han visitat l'Arxiu Municipal. La visita comença descobrint què és un arxiu, per a què serveix, quins documents conserva i com es protegeix aquest patrimoni. Després recorren l'exposició. D'aquesta manera, l'efemèride es converteix també en una oportunitat perquè els més joves entenguen la importància dels documents i del patrimoni documental.

La voluntat de divulgar el patrimoni documental també s'ha traduït en projectes editorials. Coincidint amb la celebració de Sant Jordi, l'Arxiu Municipal va editar el llibre «**De Séquia d'Alzira a Séquia Reial del Xúquer**», de l'historiador Tomàs Peris Albentosa. L'obra recupera la història d'una de les grans infraestructures hidràuliques impulsades després de la conquesta de Jaume I i explica com la construcció de la séquia va transformar el paisatge, l'agricultura i el desenvolupament econòmic de la comarca. Amb aquesta publicació no sols es difon una investigació de referència, sinó que també es posa en valor un dels llegats més importants del regnat del Conqueridor al nostre territori.

Entre les iniciatives més destacades de la commemoració figura també l'exposició **«Jaume I. El naixement de la moneda valenciana»** dedicada a explicar l'origen de la moneda pròpia del nou Regne de València. A través de monedes originals, del tresor del carrer Santos, d'un pergamí de Jaume I, de l'*Aureum Opus Regalis Privilegiorum Regni Valentie* i de nombroses peces procedents d'institucions i col·leccions particulars, la mostra explicarà com va nàixer la moneda pròpia del nou Regne de València. L'exposició es completarà amb tallers d'encunyació, visites guiades i activitats didàctiques dirigides als centres educatius, mantenint la mateixa voluntat divulgativa que ha caracteritzat tota la commemoració.

També hem volgut que aquesta commemoració deixara un record senzill, però significatiu. Amb aquest objectiu es van editar uns punts de llibre inspirats en les miniatures de l'*Aureum Opus*, probablement la peça més emblemàtica que conserva l'Arxiu Municipal d'Alzira. Una manera de traure dels dipòsits una de les grans joies del nostre patrimoni documental i convertir-la en un element quotidià de divulgació.

La voluntat de donar continuïtat al projecte es materialitzarà també amb dues noves publicacions. D'una banda, una edició digital dels documents de Jaume I conservats a l'Arxiu Municipal d'Alzira, que permetrà acostar aquest valuós conjunt documental tant als investigadors com a qualsevol persona interessada en la nostra història. De l'altra, un

llibre que reunirà totes les conferències del cicle **«Els documents d'un rei»**, perquè les aportacions dels especialistes continuen estant a l'abast de la ciutadania una vegada finalitzada la commemoració.

Aquestes publicacions coincidiran amb una nova col·laboració entre institucions culturals de la ciutat. En el marc d'una exposició dedicada a Jaume I que acollirà el MUMA, l'Arxiu Municipal aportarà diversos documents originals relacionats amb el rei Conqueridor, contribuint així a mostrar al públic un patrimoni documental que habitualment no és accessible fora de les instal·lacions de l'Arxiu.

L'Any Jaume I, però, ha anat molt més enllà de les activitats organitzades directament per l'Arxiu Municipal. Des del primer moment hem format part de la Comissió Any Jaume I, creada per l'Ajuntament d'Alzira per coordinar aquesta commemoració. Aquest treball conjunt ha permès impulsar iniciatives compartides amb altres serveis municipals, entitats culturals i associacions de la ciutat. Entre elles, cal destacar la celebració extraordinària de **«l'Assemblea d'Història de la Ribera»** dedicada al rei Jaume I, la visita cultural al Reial Monestir de Poblet i els actes commemoratius del 27 de juliol, en què la Federació de Moros i Cristians d'Alzira va col·laborar activament en la recreació de diversos episodis de la vida del monarca. Aquesta suma d'esforços demostra que la difusió del patrimoni és molt més rica quan es construeix des de la col·laboració entre administracions, entitats i societat civil.

Tanmateix, probablement el projecte més important de tots és aquell que el públic no veu. Mentre organitzem conferències, exposicions o publicacions, continuem treballant diàriament en la descripció, organització i tractament dels fons documentals de l'Arxiu Municipal. És una tasca silenciosa, lenta i sovint invisible, però absolutament imprescindible. Els arxius no sols custodien la memòria de les institucions; també garanteixen drets, faciliten la investigació i posen a disposició de la societat un patrimoni documental que és de tots. Sense aquest treball constant, la divulgació no tindria fonaments.

L'objectiu és incorporar progressivament aquesta documentació a la plataforma SAVEX perquè, en un futur, qualsevol persona pugui consultar des de casa, a qualsevol hora i des de qualsevol lloc, una part molt important dels documents conservats a l'Arxiu Municipal d'Alzira. Democratitzar l'accés al patrimoni documental és, probablement, la millor manera d'aprofitar una efemèride com aquesta perquè deixi un llegat útil i permanent.

SABER D'ON VENEN

per a
saber cap
on van

BETLEM
SANTACREU
TRINIDAD

Aquest any hem tingut l'oportunitat de treballar i parlar amb Miguel Angel Muñoz, artista i dissenyador d'Alzira sobre l'exposició que sobre els nostres reis medievals ha organitzat la Federació de Moros i Cristians d'Alzira: **Jaume I: els hereus i el llegat del rei**.

Miguel Ángel, més conegut com a "Miki" ha il·lustrat aquest nou projecte cultural continuació, ho podem dir així, de la primera exposició, Reines Oblidades.

Miki ens comenta en aquesta entrevista que ell compta amb una empresa junt amb el seu soci i que la seua part pròpia consta d'una acadèmia d'art situada al nostre poble, on tots són benvinguts, joves i majors, a viatjar per el món de la creativitat i l'art. El repte que li vam proposar a Miki no era fàcil, eren diverses les il·lustracions a realitzar i un temps i marge molt concret.

La primera pregunta és què et va passar pel cap quan et va aplegar la nostra proposta? I ell ens va confessar que el seu coneixement de la història de València era més limitat del que es pensava. I així tingué entrada una xicoteta reflexió sobre la importància d'estudiar als col·legis la història del nostre poble. Més enllà del bàsic que es dona a conèixer, també ens va contar que el tindre aquest projecte entre mans li va donar l'oportunitat d'investigar a cada un dels reis, descobrint les seues personalitats per tal de reflectir-les en cada il·lustració, destacant la solemnitat dels monarques segons consta en els escrits i textos en els que són nomenats. El no tindre massa dades prèvies sobre el tema va sortir la pregunta de si esperava que foren tants els reis que hi havien al

projecte i clar, ens va dir que no, no n'esperava que foren tants i en personalitats tan diferents. Considera que era tota una experiència nova i divertida d'aprendre, destacant sobretot la diferència entre alguns monarques marcats per la religió i altres més bèl·lics, creant un contrast entre ells prou significatiu, malgrat que el poble no triava el seu rei. I sí, eren molt diferents entre si.

Parlant un poc més tècnicament, Miki ens conta que realitzar les il·lustracions ha sigut senzill en certa mida, ja que té un especial gust per l'edat mitjana i la història, però si ens confessà que el més complicat ha sigut deixar de costat el seu estil, "desbarroquitzar" la imatge i simplificar les obres per a que tingueren una connexió entre si i amb l'exposició anterior de les Reines.

Si vos pregunteu quin ha sigut el seu favorit, és Jaume I, a part de considerar-lo icònic, també el descriu com a una persona que transmet un caràcter afable, auster, proper i el troba molt interessant més enllà de ser una llegenda dins de la nostra terra.

Durant la nostra entrevista, se li va donar a conèixer a l'artista sobre el fet que aquesta exposició té molta possibilitat d'eixir del nostre poble i que siguen varies les localitats que la tinguen disponible. Miki molt il·lusionat ens va dir que era probablement la feina que més repercussió tindria fins el moment i que espera

que agrade molt a tots els que aniran a vore-la.

Per anar acabant, deixarem un poc de costat l'àmbit professional i entrarem a considerar les noves generacions, demanant a Miki els seues millors consells per a aquests que estan iniciant-se amb el món de l'art.

Entre carcallades l'artista ens dona el consell més insòlit, practicar mans i peus. Després assegura que han de saber d'on venen per a saber cap on van, ampliant aquesta reflexió assegurant que l'idealitat d'un "estil propi" és el final del recorregut, primer s'ha de saber quins estils existeixen i quina part de cada u d'ells vols fer realment teua, conèixer i descobrir la influència d'aquells que han marcat el teu camí i intentar interioritzar aquests estils per a poder arribar a fer alguna cosa "pròpia".

També considera molt important el practicar tot allò que considerem "avorrit" com la perspectiva de la imatge, la colorimetria i l'anatomia, sintetitzar i tractar cada obra com un procés més que no com un punt final, creant diferents opcions, esbossos, per a poder agafar el que més t'agrada de cada un d'ells i construir el que serà l'obra real.

Amb aquestes ultimes paraules ens acomiadem de Miki i d'una entrevista plena de rialles i amb una cosa molt clara, hem de practicar de mans i peus!

TOQUEM FERRO valencians!

Hi hagué un temps en què dibuixar les fronteres sobre els pergamins no era gens fàcil, un moment en què el Regne de València encara no era un regne, sinó una promesa disputada entre llunes i creus, entre la mitja lluna dels emirs i els estendards quadrabarrats del rei conqueridor. De fet, abans d'ells, molts han sigut els pobles que a casa nostra han estavellat les espases i els escuts; ibers, romans, visigots... deixant alguna cosa més que la seua sang vessada en aquesta terra per deler de defensar-la o posseir-la. La identitat del País Valencià naix precisament enmig d'aquest xoc: del crit dels almogàvers i del cant del muetzí, del repic de campanes i del trotar dels genets sarraïns. Som hereus d'una terra acerada per segles de combat i forjada entre dos mons que es miraren als ulls durant l'última gran pugna medieval de la península: els moros i els cristians.

VICENT
FERRER
LLÀTZER

El Regne de València va ser un dels millors exemples de regne medieval en el qual no faltaren mai trobadors que saberen versar la llengua fins a convertir-la en or, mercaders que feren pròspera l'economia, i, per descomptat, cavallers de creu i espasa acompanyant colze a colze els seus reis que, en el cas nostre, es donaven a la batalla a base de bé. Era un món en què la guerra no cessava, el metall sempre estava dringant i viure sense perills era una il·lusió que pocs podien assolir rere els murs d'un Palau d'un convent o d'una fortalesa, i no sempre. La vida, per tant, calia guanyar-se-la a colps de ferro i d'enginy.

“tocar ferro”
usada pels
valencians per
previndre's de la
mala sort.

És ací on arre la expressió “tocar ferro” usada pels valencians per previndre's de la mala sort. Hui la diem quasi sense pensar, com un gest supersticiós davant la dissort o el mal averany però en altres temps, tocar ferro era molt significatiu i necessari. Era la mà buscant el pom de l'espasa; el cavaller palpant l'acer abans del perill. Era el gest instintiu de l'home que sabia que la mort podia eixir darrere qualsevol revolta del camí, en un pacte dissortat o en una sobtada injustícia que

calia resoldre. I és que venim d'eixos temps en què sabres i espases deixaren mosses en la fesomia de la nostra identitat tal com rebla la frase feta. Eren temps difícils que parien hòmens acerats i batalladors tal com Jaume i al-Azraq.

Parlant de **Jaume I**, el nostre rei no va tindre la partida gens fàcil de bell principi. Tal com ell mateix narra en *El Llibre dels Fets*, en va ser difícil l'engendrament perquè son pare no estimava la reina Maria. Estant al bressol, atemptaren contra sa vida llançant una pedra a l'estança on es trobava amb sa mare.

Durant els fets de Muret, pràcticament va ser oferit com a penyora a l'enemic, Simó de Montfort. Encara sort que el Papa va dir "¡e! Torneu-lo perquè no vull que un regne cristià quede descapçalat" o alguna cosa pareguda. Recordem també que els primers fets d'armes en què Jaume va tocar ferro no van ser batalles contra els àrabs com molta gent pot pensar, sinó envers els de la seua pròpia mainada, els quals sent ell jove, ordien per arrabassar-li la corona.

Després de posar ordre dins de casa, en les campanyes militars es veié abandonat en diverses ocasions per part de les forces. I, encara així, totes aquestes adversitats no el van detindre, sinó que l'instruïren per a ser resolutiu i capaç quan arribara el moment de conquerir la taifa, el verger, el somni que seria l'enveja dels reis d'orient i d'occident, el Regne de València, aventura fèrria en la qual no

faltaren moments èpics, intricats i terribles, així com antagonistes dignes d'enfrontar-se a l'altivesa d'un rei.

A **al-Azraq** no li tremolaren les cames, ni de bon tros. Cabdill de les revoltes morisques, guerrer indòmit que resistí com un llop ferit l'avanç de les hosts cristianes, resistència que, recordant que la vida imita l'art -o l'art la vida?- oferí una última embranzida de catarsi i emoció a la conquesta del regne en la fase final, ja que esdevingué un joc d'escacs de castells i valls estratègiques enmig de les aspres serres. A diferència de Jaume I.

“Amb tot, ell s’hi va quedar per lluitar per la gent i la terra a tota ultrança”.

Al-Azraq va nàixer amb bastant seguretat en algun punt de la geografia valenciana. Quan era un xiquet recorria les muntanyes i valls de La Marina, al-Àndalus, que es feia miquetes com tessel·les d'un mosaic, trontollava davant l'avanç dels cristians. Molts corrien per salvar la vida o no ser esclavitzats com els moros d'al-Mayurqa. Amb tot, ell s'hi va quedar per lluitar per la gent i la terra a tota ultrança, tot i que era pràcticament una batalla perduda abans que les espases començaren la seua dansa,

la qual cosa el fa mereixedor d'un gran respecte i alhora magnífic exemple d'estoïcisme. Si bé en un moment hagué de fugir a Granada o al nord d'Àfrica, tornà decididament per seguir lluitant amb reforços i no dubta a oferir-se segurament com a reclam en la batalla d'Alcoi per provocar que la cavalleria els perseguira fins al Barranc de la Canal on tenien preparada una emboscada.

Jaume I volgué ser enterrat a Poblet però d'al-Azraq podem intuir basant-nos en evidències i cròniques que, després del setge d'Alcoi, els genets benimerins se'n tornaren cap als dominis d'El Blau segurament a Gallinera, junt amb altres cristians que feren presoners en l'emboscada de La Canal i allí rebé un pregó homenatge i amb una certa possibilitat fora enterrat. On? En algun indret ignot, a l'ombra del sufocant estiu valencià, qui sap si davall d'un romer o un raïm de pastor o, en versos d'Ibn Khafadja, "allà on les flors són llums dins l'ombria". Siga com siga, no hem de deixar passar enguany ni cap altre any per recordar-lo, ja que no sols és una figura històrica que ens ajuda a completar i engrandir l'epopeia jaumina i sumar-ne una altra des de la vessant mora gràcies a la faena d'historiadors i divulgadors com Just Sellés, Abel Soler o Vicent Baydal, sinó que ens convida a fer el pensament més dolorós i important.

És ben senzill identificar-se amb el guanyador, tots volem emmirallar-nos amb els triomfadors cristians. Imaginar-nos victoriosos, lluints i senyors de tot un regne que ara s'estén als nostres peus. No obstant, la realitat és que els valencians cada vegada ocupem una posició més pròxima a ser els desplaçats en la nostra terra, i llengua, cultura i identitat es veuen arrossegades cap a la marginació.

Desposseïts de la nostra terra cada vegada que un fons voltor decideix fer malbé la muntanya per a construir un PAI prop de la platja en el litoral valencià.

Disgregats cada vegada que usem el valencià per defecte en la nostra terra, i pareix que estem parlant en el algaravia forasters quan visitem alguna ciutat o poble conquerit pel turisme i sentim enyorança d'una València que ja no és València, "oh València, tu ja no eres tu!" -citant novament el jardiner d'Alzira- o qualsevol altre vers ple d'enyorança com els de Russafi o Amira.

Sols qui s'haja delectat amb les seues paraules comprendrà eixa sensació d'enyorar un país que encara existeix, però que ja no se sent igual, i alhora també un amor profund i inimaginable que molts valencians es sorprendrien en llegir-los, ja que enarboraren la valencianitat abans que Jaume I arribara i que gràcies a poetes com Josep Piera, del qual si bé lamente enguany la mort, també celebre la gran tasca que va fer arrimant-nos els poetes valencians amb turbant perquè els coneguérem de primera mà.

Per això, i per moltes raons més, cal apropar-nos a la cara de la lluna de València que no mirem tant i desconexim quasi per complet, la part més morisca que ens depara llegendes, versos i misteris que no tenen fi ni compte i, de retruc, que ens servisca per ser conscients que no podem deixar de lluitar per la nostra terra ni desapropiar la tradició quan la podem traure al carrer d'una manera tan festiva i acolorida com en MOROS I CRISTIANS atés que no és només pólvora, música i seda, són memòria, el ressò d'un poble que encara recorda els seus guerrers i la seua història.

A Jaume I i al-Azraq cal commemorar-los enguany en el 750 aniversari de les seues morts amb tabal i dolçaina, recordar-los entre esquadres, metalls lluints i pólvora que trona pels carrers d'Alzira. Els evoquem sense odi ni retrets, perquè el temps ha convertit la batalla en llegenda i la llegenda en festa. Però encara ha de quedar en nosaltres alguna cosa d'ells: una manera orgullosa d'alçar-nos, una fidelitat quasi tribal a la nostra terra i finalment deixar-nos dur pel sentiment tan nostrat d'emocionar-nos en sentir una marxa mora al capvespre i encara, de tant en tant, continuar tocant ferro.

“El temps ha convertit la batalla en llegenda i la llegenda en festa”.

ABC del nostre rei

A hores d'ara ja hem après moltes coses sobre el rei en Jaume i la seua vinculació amb la nostra ciutat on va viure els seus últims anys. Per això proposem un repàs sobre la seua vida:

- A** – Lloc on va morir el rei en Jaume **I** – Dia en què entrà a València
- B** – Nom de les illes que va conquerir el rei abans d'arribar a València **J** – El rei visqué a Alzira en la casa de l'
- C** – Jaume i el **K** – Lloc on està soterrat Monestir de
- D** – Mes en què entrà a Alzira **L** – El rei entrà a Alzira el 30 de desembre de mil dos-cent-Dos
- E** – Nom de la primera esposa del rei **M** – Animal simbòlic que porta al casc el rei
- F** – Nom de les lleis pròpies atorgades pel rei a València **N** – Nom de l'enemic de son pare que acabà amb la seua vida i custodià el xiquet Jaume, ... De Montfort.
- G** – País de procedència de la reina Violant **O** – Ordre religiosa que educà el rei a Montsó
- H** – Nom de la ciutat on va nàixer el rei

QUAN CELEBREM LA FESTA EN ALTRES POBLES I CIUTATS?

1

A Alcoi la festa es fa en honor

- a) al rei en Jaume?
b) als sants de la Pedra?
c) a Sant Jordi?

2

A Bocairent les festa és

- a) en primavera
b) en hivern
c) en estiu

3

A Dénia els moros venen per

- a) la mar
b) pel Montgó
c) pel carrer Oreto

4

A Carcaixent la festa coincideix

- a) amb les falles
b) amb les festes patronals
c) amb la Fira Modernista

5

I a Ontinyent la festa és

- a) en època de verema
b) en la setmana dels barbutos (gener)
c) en ple mes d'agost.

I ja que hem eixit de viatge...

anem a relacionar les begudes i dolços festers propis d'altres pobles on la celebren. Si després d'acabar amb l'OLLA MORA ens trauen aquests postres, on estem?

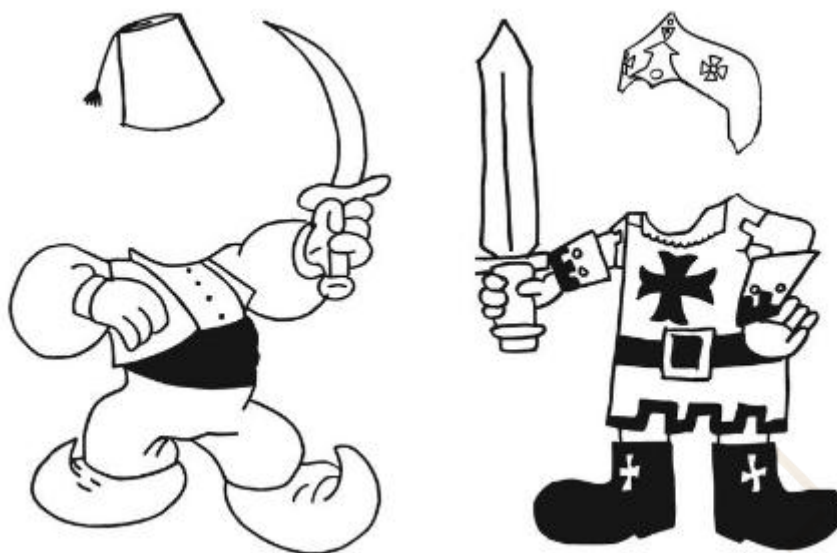
1.	mona
2.	arnadí
3.	coca cristina
4.	reganyà
5.	bunyols
6.	herberet
7.	moixavena
8.	fartons
9.	peladilles
10.	café licor

a)	Alzira
b)	Alcoi
c)	Xàtiva
d)	Alberic
e)	Alboraia
f)	Alcoi
g)	Bocairent
h)	Aldaia
i)	València
j)	Xàtiva

No FACES TRAMPES!
Les solucions són a l'última pàgina del llibre.

I per als festers menuts:

Quins colors gastaràs per a pintar els festers de la filà Mercaders? I per als Creuats Riberencs?

MAKEUP CREU

Beauty and Nails

626 19 79 66

@makeupcreu

rosesmedia.

streaming • comunicación • web • rrss • sonido • producción audiovisual

624 301 901

www.rosesmedia.es

Plaça del Regne 8,
46600 Alzira (Valencia)

MERCATERS DE LA RIBERA

COMPRAR AL MERCAT,
GARANTIA DE BON SERVEI I QUALITAT.

CAMARASA

Sonorización, iluminación y visuales para todo tipo de eventos

tel: 606 610 817

mail: djbernatcamarasa@gmail.com

www.camarasaespectaculos.es

Alzira (Valencia)

Estratègia.

Justícia.

Defensa.

Hi ha conflictes que exigixen
fermesa, altres, intel·ligència.
Saber la diferència forma
part de l'estratègia.

COMINS

abogados

Herències i Successions.
Protecció de Marques i Drets d'autor.
Llei de la Segona Oportunitat.
Concurs de creditors per a PYMES i autònoms.

962 40 06 83 · www.comins-abogados.com

Plaça Major, 51-3-6 - Alzira (46600)

agustín españa, S.L.
materiales para frutas

- ✓ Alveolos
- ✓ Bandejas y cestas
- ✓ Bolsas
- ✓ Cantoneras
- ✓ Cubres
- ✓ Fleje
- ✓ Flow pack
- ✓ Malla

*Más de 40 años
ofreciendo todo lo
que la fruta necesita*

www.agustin-espana.com

📞 96 241 49 41

AONT SEGURIDAD INTEGRAL
R.N.S.P 4735

SOLUCIONES ELECTRICAS ALCIRA

SOLU ELECTRIC ALZIRA SL
C/BENJAFACHA N°3
46600 ALZIRA (VALENCIA)

PIROTECNIA CRESPO SL

Carretera Alzira- Tavernes Km. 20 Pol. 60
Parcela 132 46600 Alzira, Valencia-España.

☎ 962 401 529 / 605 095 808 pirocrespo@hotmail.com
www.pirocrespo.com

XX ANIVERSARI

iii ENDAVANT L'ENTRADA!!!

Bebe, Confeccion a medida y Personalizaciones

mercat de
Alzira

AS

artesaniasantaqueru.com

Artesanías Santaqueru

Bernia
FORN I PASTISSERIA

Farinetes®

**Panes especiales
estirados a mano.**

Av. del dret d'associació, 37
46600 Alzira
Valencia (España)

T. 963 21 19 93 - F. 901 70 74 11
farinetes@farinetes.es
farinetes.es

 IFS
Food

 BRC
FOOD

FORN - PASTISSERIA
SANT BERNAT
CARRER DE LES PILETES, 65
TEL. 96 241 44 31
CARRER NARANJO, 65
TEL. 96 241 79 17
ALZIRA

FLORISTERÍ
ARTESANA

LARA

Centro de Belleza
& Bienestar

Hilgueira

@MakeUpByLaraF_

C/ Reis Catòlics, 79,
Alzira, Valencia (46600)

666 010 156

SOMNIS DE SUCRE

@somnisdesucree

Saül
672 22 98 62

Segueix-nos a Instagram

Organització de detalls pensats amb amor

ANIVERSARIS | PRESENTACIÓ/ NOMENAMENT | BATEIG | COMUNIÓ | BODA | BABY SHOWER | CISTELLES

i més!

Fem especial qualsevol moment

FranBer
Joieria i Taller Artesanal

Facebook | Instagram | WhatsApp

QR Code

REPAREM
RENOVEM
DISSENYEM

Reis Catòlics, 93 · ALZIRA · 670 314 922 · www.joyeriafranber.com

Amb els Moros i Cristians D'Alzira

Hecho a mano

Llaveros

Toallas personalizadas

Decoraciones para bebés

Cojín acolchado para sillita bebé

Colgadores de móvil

Funda de ordenador

Portalibros y marcapaginas

Cuellos y puños para jerséis

Delantal profesoras

Neceser

Fundas tablet

Conjunto sillita bebé

Pequeños detalles, grandes historias

REGALOS Y DETALLES

Hacemos cestas
para regalos con:

- ♥ Chuches
- ♥ Desayunos sorpresa
- ♥ Peluches
- ♥ Regalos personalizados
- ♥ Globos personalizados
- ♥ Regalos para recién nacidos
- ♥ Pedidos de padrinos y madrinas
- ♥ ¡y mucho más!

Cada
detalle
cuenta,
nosotros lo
hacemos
inolvidable.

Cestas de
cumpleaños ♥

Desayunos
sorpresa ♥

Regalos para
recién nacidos ♥

Pedidos de
padrinos y madrinas ♥

642 541 385

Calle Reyes Católicos, 71

Gracias por confiar en nosotros para tus momentos más especiales ♥

**LIMPIEZAS
LA CORDOBESA**
SERVICIO PROFESIONAL

Limpieza de comunidades, fin de obra, oficinas y hogar.

Pida presupuesto sin compromiso ☎ **614 002 949**

JOYERIA CANO

TRADICIÓ
ARTESANIA
CONFIANÇA

C/ Dr. Just, 4, bajo.
46600 Alzira-Valencia

96 240 24 64

joyeriacano@yahoo.es

Mas de
50 años
diseñando
tus joyas...

MIC

107

25 anys de la Federació Alzirenya

Las mejores pinturas desde 1990

@euroelitedecoracion

ALMACÉN Y OFICINA:
PATERNA

C/. Ciudad de Liria, 98 | Apdo correos nº 35 | Tel. 96 134 37 41
info@elitepinturas.com
Polígono Industrial Fuente del Jarro | 46988 (Paterna)

TIENDAS:

ALFAFAR

Avda. la Albufera, 34 | Tel. 96 375 13 95
elitealfafar@gmail.com | 46910 (Alfafar)

ALMUSSAFES

C/. Benifaió, 32 bajo | Tel. 96 178 43 81 - 675 592 754
elitealmussafes@gmail.com | 46440 (Almussafes)

ALZIRA 1

Avda. Hispanidad, 10 | Tel. 96 241 57 78
elitedecoracionhispanidad@gmail.com | 46600 (Alzira)

ALZIRA 2

Avda. Vicente Vidal, 50 | Tel. 96 201 42 60
elitedecoracionalzira@gmail.com | 46600 (Alzira)

CARCAIXENT

C/. José Vidal Canet, 55 | Tel. 677 362 246
elitecarcaixent@gmail.com | 46740 (Carcaixent)

PINTURAS

DECORACIÓN

HERRAMIENTAS

ASESORAMIENTO

*Pintamos
tu mundo*

*Tu proyecto,
en buenas manos*

A3 IMPRESIÓN
by Alvis

Ideas que dejan huella

ROTULACIÓN Y MUCHO MÁS

SOLUCIONES PARA HACER CRECER TU MARCA

- IMAGEN CORPORATIVA
- ROTULACIÓN
- IMPRESIÓN
- GRAN FORMATO
- VINILOS Y LONAS
- LIENZOS
- BORDADOS
- ROPA LABORAL
- PRODUCTOS PUBLICITARIOS
- EVENTOS

PRODUCCIÓN PROPIA | MÁS DE 10 AÑOS DE EXPERIENCIA | DISEÑO - FABRICACIÓN E INSTALACIÓN

647 173 540 - 687 458 123 | info@a3impresion.com | www.a3impresion.com

Tu proyecto, nuestro compromiso

EMPRESAS • EVENTOS • COMERCIOS • PARTICULARES

ABC DEL NOSTRE REI

A · Alzira
B · Balears
C · Conqueridor
D · desembre
E · Elionor

F · Furs
H · Hongria
M · Montpeller
N · Nou d'Octubre
O · Olivera

P · Poblet
Q · quaranta
R · rata penada
S · Simó
T · Temple

QUAN CELEBREN LA FESTA EN ALTRES POBLES I CIUTATS?

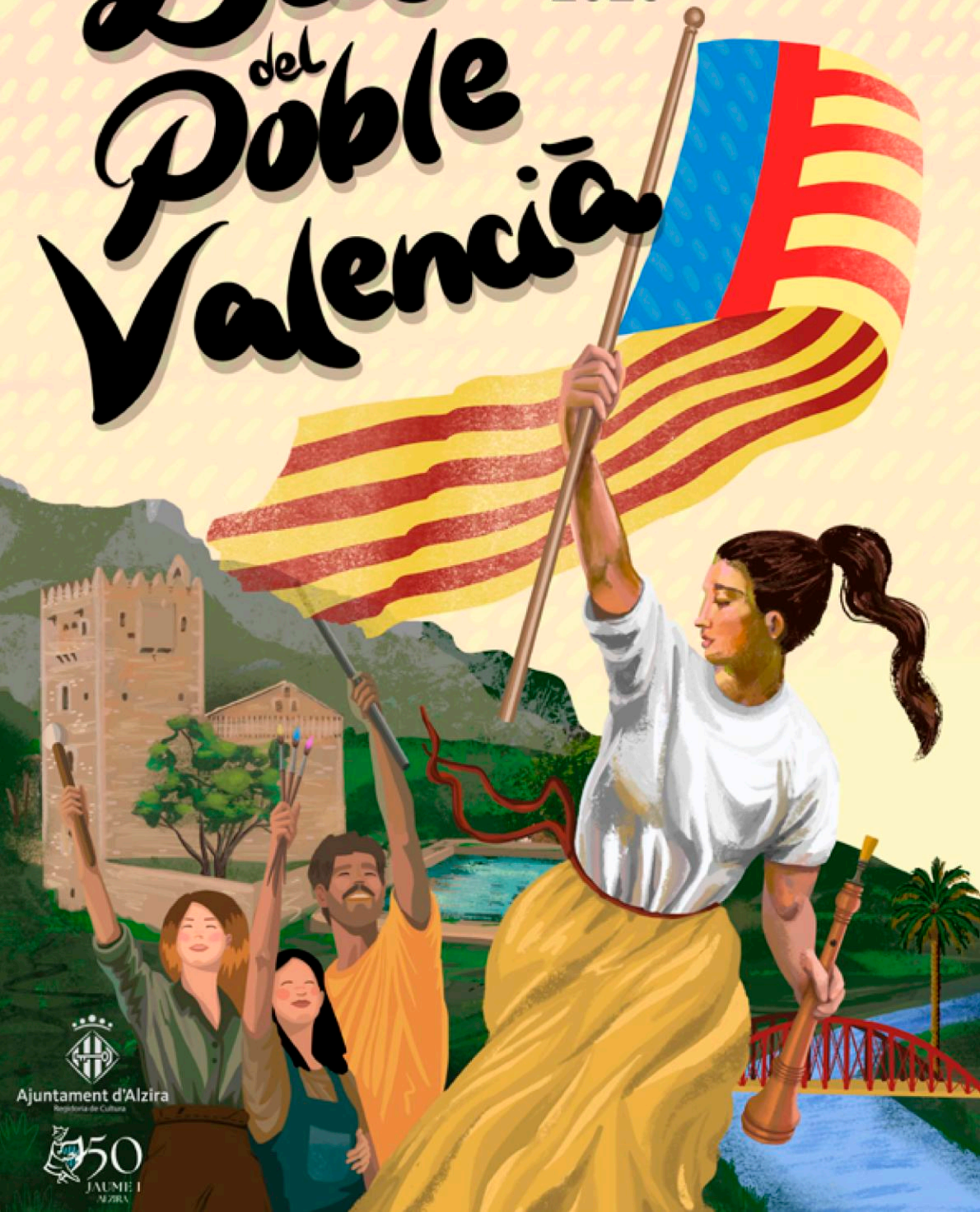
1 · C | 2 · B | 3 · A | 4 · B | 5 · C

I JA QUE HEM EIXIT DE VIATGE...

1 · D | 2 · C | 3 · H | 4 · A | 5 · I
6 · G | 7 · J | 8 · E | 9 · F | 10 · B

Dià del Poble Valencià

9 d'octubre
Alzira
2026

Ajuntament d'Alzira
Regidoria de Cultura

